Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2015-11-18

LS 2015-1033

Landstingsstyrelsen

Budget 2016 inklusive planering 2017–2020 för landstingsstyrelsens förvaltning

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Budget 2016 inklusive planering 2017–2020 för landstingsstyrelsens förvaltning.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att fastställa 2016 års budget inklusive planering 2017-2020 för landstingsstyrelsens förvaltning

att till följd av organisationsförändringar mellan landstingsstyrelsens förvaltning och hälso- och sjukvårdsförvaltningen fastställa att landstingsbidrag med 56 406 000 kronor omfördelas från hälso- och sjukvårdsförvaltningen till landstingsstyrelsens förvaltning

att till följd av ändrad ansvarsfördelning mellan landstingsstyrelsens förvaltning och hälso- och sjukvårdsförvaltningen för akutsomatikens ST-ersättning inom Stockholms läns landsting fastställa att landstingsbidrag med 262 100 000 kronor omfördelas från hälso- och sjukvårdsförvaltningen till landstingsstyrelsens förvaltning

att till följd av inrättande av tillväxt- och regionplaneförvaltningen fastställa att landstingsbidrag på 2 966 000 kronor omfördelas från landstingsstyrelsens förvaltning till tillväxt- och regionplanenämnden i syfte att finansiera administrativa stödtjänster

att till följd av ansvarsfördelningen mellan landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden för ersättning till akutsjukhusen för OPS-avtal samt strategiska fastighets- och utrustningsinvesteringar fastställa att landstingsbidrag på 595 173 000 kronor omfördelas från landstingsstyrelsens förvaltning till hälso- och sjukvårdsförvaltningen

att till följd av driftsstart av delar av Nya Karolinska Solna och den ändring av finansieringsmodell som detta medför fastställa att landstingsbidrag till landstingsstyrelsens förvaltning reduceras med 278 556 000 kronor

att bevilja stiftelser, föreningar och organisationer bidrag för år 2016 i enlighet med bilaga 1 i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Landstingsrådsberedningens motivering

Landstingets kostnadsutveckling måste nedbringas till en långsiktigt hållbar nivå. Detta innebär att prioriteringar, organisatoriska lösningar och arbetssätt måste penetreras och utvärderas. Budgetramen för landstingsstyrelsens förvaltning förutsätter att en kostnadsreduktion måste genomföras.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 november 2015
Budget 2016 inklusive planering 2017–2020 för landstingsstyrelsens förvaltning, samt tillhörande bilagor

Torbjörn Rosdahl

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Ekonomi och finans

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-11-02

LS 2015-1033

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -11- 10
Dnr LS 2015-1033
Rotel I

Landstingsstyrelsen

Budget 2016 inklusive planering 2017–2020 för landstingsstyrelsens förvaltning

Ärendebeskrivning

Budget 2016 inklusive planering 2017–2020 för landstingsstyrelsens förvaltning.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 november 2015
Budget 2016 inklusive planering 2017–2020 för landstingsstyrelsens förvaltning, samt tillhörande bilagor

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att fastställa 2016 års budget inklusive planering 2017-2020 för landstingsstyrelsens förvaltning

att till följd av organisationsförändringar mellan landstingsstyrelsens förvaltning och hälso- och sjukvårdsförvaltningen fastställa att landstingsbidrag med 56 406 000 kronor omfördelas från hälso- och sjukvårdsförvaltningen till landstingsstyrelsens förvaltning

att till följd av ändrad ansvarsfördelning mellan landstingsstyrelsens förvaltning och hälso- och sjukvårdsförvaltningen för akutsomatikens ST-ersättning inom Stockholms läns landsting fastställa att landstingsbidrag med 262 100 000 kronor omfördelas från hälso- och sjukvårdsförvaltningen till landstingsstyrelsens förvaltning

att till följd av inrättande av tillväxt- och regionplaneförvaltningen fastställa att landstingsbidrag på 2 966 000 kronor omfördelas från landstingsstyrelsens förvaltning till tillväxt- och regionplanenämnden i syfte att finansiera administrativa stödtjänster

att till följd av ansvarsfördelningen mellan landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden för ersättning till akutsjukhusen för OPS-avtal samt strategiska fastighets- och utrustningsinvesteringar fastställa att landstingsbidrag på 595 173 000 kronor omfördelas från landstingsstyrelsens förvaltning till hälso- och sjukvårdsförvaltningen

att till följd av driftsstart av delar av Nya Karolinska Solna och den ändring av finansieringsmodell som detta medför fastställa att landstingsbidrag till landstingsstyrelsens förvaltning reduceras med 278 556 000 kronor

att bevilja stiftelser, föreningar och organisationer bidrag för år 2016 i enlighet med bilaga 1 i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Förvaltningens förslag och motivering

Landstingsstyrelsens förvaltning biträder landstingsstyrelsen i dess uppdrag att leda, styra och samordna landstingets verksamheter och är därmed landstingets ledningskansli.

Förvaltningens ansvarsområden är:

- Stöd till den politiska organisationen: förse landstingsstyrelsen med underlag, samt ge stöd och service kring ledning, styrning och verksamhetsstödjande processer inom förvaltningens verksamhetsområden.
- Strategiskt verksamhetsstöd till landstingets verksamheter: ansvara för att styra, leda och samordna ett landstingsgemensamt verksamhetsstöd till landstingets kärnverksamheter inom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur och regional utveckling.
- Externt verksamhetsstöd: tillhandahålla taktiskt och operativt verksamhetsstöd till förvaltningar och bolag inom landstinget som avtalar dessa tjänster. Tjänsterna finns bland annat inom områdena personal, ekonomi, kansli, service och IT.

Enligt landstingsfullmäktiges beslut den 16–17 juni år 2015 uppgår förvaltningens landstingsbidrag 2016 till 3 633,4 miljoner kronor. I det aktuella förslaget förutsätts att landstingsbidraget justeras tekniskt och minskas med 558,2 miljoner kronor avseende teknisk justering med netto 276,7 miljoner kronor till hälso- och sjukvårdsförvaltningen, 3,0 miljoner kronor till tillväxt- och regionplanenämnden samt en reducerad ram motsvarande 278,6 miljoner kronor. Efter ovan nämnda budgetväxlingar uppgår 2016 års landstingsbidrag för landstingsstyrelsens förvaltning till 3 075,2 miljoner kronor.

Budgetväxlingen med hälso- och sjukvårdsförvaltningen avser 56,4 miljoner kronor för samordning av kommunikationsresurser inom landstingsstyrelsens förvaltning och 262,1 miljoner kronor för akutsomatikens ST-ersättning som förs till landstingsstyrelsens förvaltning. Dessutom budgetväxlas 595,2 miljoner kronor till följd av att hälso- och sjukvårdsnämnden ska svara för ersättningarna till sjukhusen för ökade hyror och avskrivningar till följd av strategiska fastighets- och utrustningsinvesteringar enligt Framtidsplan för hälso- och sjukvården. Även kostnaderna för OPS-avtalet avseende Nya Karolinska Solna ska enligt omställningsavtalen ersättas av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Budgetväxlingen med tillväxt- och regionplanenämnden avser 3,0 miljoner kronor för administrativa stödtjänster till den nya tillväxt- och regionplaneförvaltningen.

I budget år 2016 finns ett förslag till utfördelning av bidrag till stiftelser, föreningar och handikapporganisationer samt förbundsavgifter och medlemsavgifter. Därutöver finns riktade forskningsbidrag. Specifikation över förslag till fördelning finns i bilaga 1.

Landstingsstyrelsens förvaltnings budget år 2016 bygger på ett landstingsbidrag om 3 075,2 miljoner kronor och innebär en ökning med 5,0 procent eller 146,6 miljoner kronor jämfört med föregående år. Den utökade ramen i budgetbeslut år 2016 är ämnad till byggnationen av Nya Karolinska Solna. Övrig verksamhet inom förvaltningen har fått en reducerad ram motsvarande 29,1 miljoner kronor jämfört med föregående år. Inom budgetramen finansieras fortsatta satsningar på arbetsmiljöprojekt inom sjukvåden, stärkt IT, lösningar för bättre och tydligare IT-säkerhet, ett utökat stöd till SLL Innovation på Danderyds Sjukhus AB samt praktikplatser för funktionsnedsatta. Innovationsfonden som inrättades under år 2015 finansieras också fortsatt inom den tilldelade ramen.

Ramen täcker inte kostnaden för samtliga beslutade satsningar eller budgeterade kostnadsökningar inom förvaltningen. Förvaltningens verksamheter har fått ett effektiviseringskrav som motsvarar de förväntade kostnadsökningarna, inklusive den beräknade löneökningen för år 2016.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga ytterligare ekonomiska konsekvenser av beslutet.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012–2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Ann Eberhardsson
Biträdande förvaltningschef

Stockholms läns landsting

Landstringsstyrelsens förvaltning

Diarienummer
LS 2015-1033

Landstingsstyrelsens förvaltning

Budget 2016 och planår 2017–2020

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning 5
1.1 Ekonomi 5
1.2 Verksamhet 6

2. Styrning 8
2.1 Verksamhetsfakta 8
2.1.1 Uppdragsgivare 8
2.1.2 Uppdrag 8
2.1.3 Verksamhetsidé 8
2.1.4 Vision 8
2.1.5 Ansvarsområden 8
2.1.6 Verksamhetsområden 9
2.2 Styrning inom landstingsstyrelsens förvaltning 9
2.2.1 Verksamhetsstyrning och ledningssystem 9
2.2.2 Strategiska planer och styrande dokument 10
2.3 Mål 11
2.3.1 Lokala mål 11
2.4 Uppdrag 12

3. Verksamhet 12
3.1 Ledning och styrning 12
3.1.1 Landstingsgemensam styrning inklusive ägarstyrning 12
3.1.2 Styrning av Framtidsplan för hälso- och sjukvården 13
3.2 Ekonomi och strategiska investeringar 14
3.2.1 Ekonomi i balans 14
3.2.2 Strategiska investeringar 15
3.2.3 Upphandling 15
3.3 Forskning 16
3.3.1 Strategiska forskningsfrågor 17
3.3.2 Stockholm – en modern och konkurrenskraftig forskningsregion 17
3.4 Innovation 19
3.4.1 Ett sammanhållet innovationssystem 19
3.4.2 Landstingets innovationsfond 20
3.4.3 Användardriven utveckling 20
3.4.4 Innovationsfrämjande ägarstyrning 20

3.4.5 Internationell samverkan 21
3.5 E-hälsa, digitalisering och säkra processer 21
3.5.1 Samlad styrning av landstingets teknikutveckling och digitalisering 21
3.5.2 Framtidens vårdinformationsmiljö 22
3.5.3 Effektivare upphandling av medicinteknik och IT 23
3.5.4 Informationssäkerhet 24
3.5.5 Informationsförvaltning 24
3.5.6 Säkerhet- och krisberedskap 25
3.6 Effektivt miljöarbete 26
3.6.1 Genomförande av Miljöutmaning 2016 26
3.6.2 Mer matglädje och mindre miljöpåverkan 29
3.6.3 Förberedelse för ett nytt miljöprogram 29
3.7 Socialt ansvarstagande 30
3.7.1 Jämställdhet och jämlikhet 30
3.7.2 Nationella minoriteter 31
3.7.3 Arbete för tillgänglighet 31
3.7.4 Barnkonventionen 31
3.7.5 Uppförandekod för leverantörer 31
3.8 Arbetsgivare för framtiden 32
3.8.1 Kompetensförsörjningsstrategi 32
3.8.2 En attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare 33
3.8.3 Utbildning och kontinuerlig kompetensutveckling 34
3.8.4 Interprofessionellt lärande och teamarbete 35
3.9 Verksamhetsförändringar 36

4. Verksamhetsstöd 36
4.1 Miljö 36
4.2 Socialt ansvarstagande 37
4.2.1 Likvärdig behandling av alla invånare 37
4.2.2 Delaktighet för personer med funktionsnedsättning 38
4.2.3 Uppförandekod för leverantörer 38
4.3 Säkra processer 38
4.3.1 Informationssäkerhet 38
4.3.2 Informationsförvaltning 39
4.3.3 Säkerhet 39
4.4 Landstingsstyrelsen som arbetsgivare 39

4.4.1 Stolta medarbetare 39
4.4.2 Chef- och ledarskap 40
4.4.3 Systematisk kompetensplanering..... 40

5. Ekonomi 41
5.1 Ekonomiskt utgångsläge 41
5.2 Nyckelfaktorer som påverkar ekonomin 43
5.3 Antaganden i budgetunderlaget 44
5.4 Resultatbudget..... 48
5.4.1 Intäkter 51
5.4.2 Kostnader 52
5.4.3 Produktivitet och effektivitet..... 59
5.5 Balansbudget 59
5.6 Investeringar 61
5.7 Möjligheter och risker 63

6. Övrigt 64

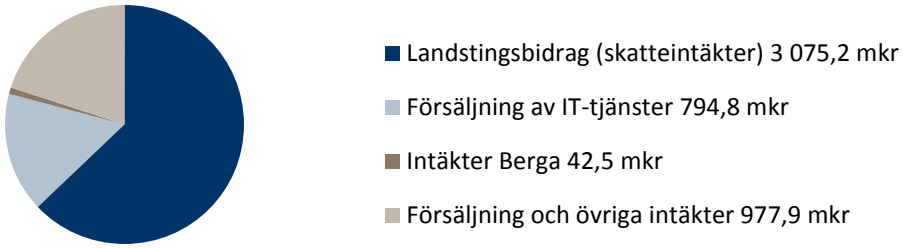
1. Sammanfattning

1.1 Ekonomi

Budgeten för landstingsstyrelsens förvaltning 2016 bygger på ett landstingsbidrag på 3 075,2 miljoner kronor, vilket är en ökning med 5,0 procent eller 146,6 miljoner kronor i jämförelse med föregående år.

Förvaltningens totala intäkter i budget 2016 ökar med 27,8 procent i jämförelse med budget 2015. Det förklaras främst av att de övriga intäkterna är högre än föregående år på grund av framför allt vidarefakturerade kostnader för hyra och serviceavtal från NKS Bygg till Karolinska Universitetssjukhuset samt Koncernfinansiering. Dessutom budgeteras för en högre försäljning av IT-tjänster från SLL IT.

INTÄKTER

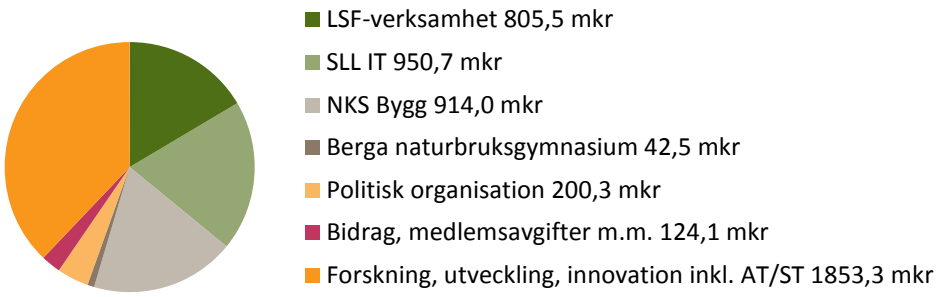
Totalt har landstingsstyrelsens förvaltning en omsättning på 4 890,4 miljoner kronor i budget 2016.

Inom den utökade landstingsbidragsramen görs en planerad ökning av landstingsbidraget till NKS Bygg. I landstingsfullmäktiges beslut om budget för 2016 har den övriga verksamheten inom förvaltningen fått ett minskat landstingsbidrag i jämförelse med föregående år. Inom budgetramen finansieras fortsatta satsningar på arbetsmiljöprojekt inom sjukvården, stärkt IT, lösningar för bättre och tydligare IT-säkerhet, ett utökat stöd till SLL Innovation på Danderyds Sjukhus AB, samt praktikplatser för funktionsnedsatta. Innovationsfonden som inrättades under 2015 får också fortsatt finansiering inom den tilldelade ramen. Förvaltningens verksamheter har fått ett effektiviseringskrav för att anpassa kostnaderna till den reducerade ramen. Effektiviseringen ska motsvara de förväntade kostnadsökningarna, inklusive den beräknade löneökningen för 2016.

I SLL Mål och budget 2016 som har beslutats av fullmäktige framgår att kostnaderna för administration inom landstingets verksamheter bör ses över. Vidare betonas vikten av att det tidigare beslutade effektiviseringsarbetet inom de centrala förvaltningarna genomförs. Inom landstingsstyrelsens förvaltning fortgår arbetet med att identifiera områden

och aktiviteter för att möta effektiviseringskravet under de kommande åren. Genom den reducerade landstingsbidragsramen för förvaltningens verksamhet, exklusive NKS Bygg, har detta arbete intensifierats inför 2016.

KOSTNADER

I budget 2016 uppgår de totala kostnaderna till 4 890,4 miljoner kronor och dessa fördelas enligt ovan.

1.2 Verksamhet

Framtidens hälso- och sjukvård, planen för framtidens kollektivtrafik, Stockholmsregionens behov av en hållbar utveckling samt anpassningen till en förstärkt styrning, inklusive ägarstyrning, är några av de frågor som förvaltningen har arbetat med under 2015. Frågor som också ställer krav på en mer flexibel, kostnadseffektiv och attraktiv förvaltningsorganisation under 2016.

Under 2016 fortsätter förvaltningen att fokusera på att utveckla

- landstingsgemensam styrning
- ledarskap och värdegrund
- ekonomi och effektiviseringar.

Inom landstingsstyrelsens förvaltning fortsätter översynen organisationen för att stärka de delar som ska stödja den politiska ambitionen om en starkare styrning och ägarstyrning. Landstingsdirektören fastställer en organisation för förvaltningen som säkerställer att landstingsstyrelsens beslut och uppdrag genomförs. Successivt kan fler organisationsförändringar bli aktuella som en följd av att landstingsstyrelsens förvaltning kommer att arbeta mer processorienterat tillsammans med övriga förvaltningar.

På uppdrag av landstingsstyrelsen har landstingsdirektören under 2015 fått en tydligare arbetsledande roll i förhållande till förvaltningscheferna. Ledning, styrning och samordning behöver utvecklas ytterligare i

förhållande till detta och kan komma att påverka hur förvaltningen organiserar sitt arbete.

Landstingets engagemang inom e-hälsoområdet kommer att öka de närmaste åren. Redan i dag svarar landstinget för utveckling av nationella tjänster. Tillsammans med Region Skåne och Västra Götalandsregionen har landstinget inlett ett gemensamt arbete, 3R, för att utveckla framtidens vårdinformationsstöd. Nationella och regionala engagemang behöver samlas i en gemensam organisation där det även finns resurser för strategiska informationssäkerhetsfrågor.

Landstingsdirektören fortsätter att delegera det administrativa arbetet av förvaltningschefskapet och det operativa ansvaret för att leda landstingsstyrelsens förvaltning till den biträdande förvaltningschefen. Förvaltningen har under året växlat upp och bedrivit ett mer aktivt förändrings- och förbättringsarbete för att verkställa de uppdrag som anges i budgeten, bland annat kravet på effektiviseringar och kostnadssänkningar med 400 miljoner kronor i den centrala administrationen under planperioden.

LSF Ledning fortsätter att utveckla sitt arbete och fokuserar i huvudsak på förvaltningens ledningsprocess, mål, resultat och leveranser. Särskilt fokus läggs på modernisering och utveckling av förvaltningen inom ramen för det förvaltningsgemensamma effektiviseringsarbetet. De chefer som 2015 har fått utbildning i förändringsledning, som ett komplement till den obligatoriska chefs- och ledarskapsutbildningen, får under 2016 ytterligare möjligheter att utvecklas som ledare i förändringsledning. Med landstingets personalpolicy som grund planeras också för ett särskilt medarbetarprogram med utgångspunkt från det redan påbörjade värdegrundsarbetet som startades i förvaltningen 2014.

LSF Ledning kommer att fortsätta verka för en uthållig, långsiktig och samordnad strategisk kompetensförsörjning, samt att minska behovet av konsulter, att modernisera förvaltningen, öka medvetandegraden och förmågan för samtliga medarbetare att bidra till kostnadskontroll och ökad samordning, både inom och mellan förvaltningarna.

2. Styrning

2.1 Verksamhetsfakta

2.1.1 Uppdragsgivare

Landstingsstyrelsens förvaltning arbetar på direkt uppdrag av landstingsstyrelsen via landstingsdirektören.

2.1.2 Uppdrag

Landstingsstyrelsens förvaltning biträder landstingsstyrelsen i dess uppdrag att leda, styra och samordna landstingets verksamheter och är därmed landstingets ledningskansli.

2.1.3 Verksamhetsidé

Med kompetenta, ansvarstagande och motiverade medarbetare arbetar vi strategiskt och operativt för att nå de av landstingsfullmäktige uppsatta målen samt ger god service på ett effektivt sätt till invånarna i Stockholms län. Tillsammans med förvaltningar och bolag effektiviserar och utvecklar landstingsstyrelsens förvaltning landstingets verksamheter.

2.1.4 Vision

En modern och flexibel organisation – rätt rustad för framtiden.

2.1.5 Ansvarsområden

Stöd till den politiska organisationen

Landstingsstyrelsens förvaltning ska förse landstingsstyrelsen med underlag, samt ge stöd och service kring ledning, styrning och verksamhetsstödjande processer inom förvaltningens verksamhetsområden.

Strategiskt verksamhetsstöd till landstingets verksamheter

Landstingsstyrelsens förvaltning ansvarar för att styra, leda och samordna ett landstingsgemensamt verksamhetsstöd till landstingets kärnverksamheter inom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur och regional utveckling.

Externt verksamhetsstöd

Landstingsstyrelsens förvaltning tillhandahåller taktiskt och operativt verksamhetsstöd till förvaltningar och bolag inom landstinget som avtalar dessa tjänster. Tjänsterna finns bland annat inom områdena personal, ekonomi, kansli, service och IT.

2.1.6 Verksamhetsområden

Förvaltningens processer indelade med utgångspunkt från de landstingsövergripande målen.

Effektivare styrning	• Stöd till landstingsstyrelsen att leda, styra och samordna • Beslutsprocess och ärendehantering • Juridik • Internationellt arbete
En ekonomi i balans	• Ekonomi • Finansiering • Strategiska fastighetsfrågor • Investeringar • Upphandling
Attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare	• Personalstrategier • Arbetsgivar- och pensionsfrågor • Kompetensförsörjning och utbildning
Hållbar tillväxt och utveckling	• Forskning och innovation • Miljö • Berga naturbruksgymnasium • Säkerhet, informationssäkerhet och krisberedskap • Socialt ansvarstagande • Berörda funktioner inom förvaltningen deltar i samordnad ärendeberedning regionplanering
Förbättrad tillgänglighet och kvalitet inom hälso- och sjukvården	• Framtidsplanens genomförandeområden • Berörda funktioner inom förvaltningen deltar i samordnad ärendeberedning
Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem	• Berörda funktioner inom förvaltningen deltar i samordnad ärendeberedning
Ett fritt, tillgängligt kulturliv med hög kvalitet	• Berörda funktioner inom förvaltningen deltar i samordnad ärendeberedning

2.2 Styrning inom landstingsstyrelsens förvaltning

2.2.1 Verksamhetsstyrning och ledningssystem

Landstingsstyrelsens förvaltning är en politiskt styrd organisation. Styrningen inom förvaltningen utgår från det reglemente som baseras på kommunallagen samt de övergripande styrningsprinciper som finns för Stockholms läns landsting.

Förvaltningens ledningssystem innefattar styrdokument, organisationsstruktur, lednings- och beslutsprocesser samt styrmodeller och metoder för uppföljning. Tillsammans fastställer delarna i ledningssystemet grundprinciperna för ledning av verksamheten, för att ställa upp mål samt för att uppnå dessa. Ledningssystemet fokuserar på att verksamheten ska följas genom alla dessa delar.

Biträdande förvaltningschef och funktionsområdesdirektörerna styr, leder, planerar och följer upp de verksamheter som de ansvarar för. Tillsammans med landstingsdirektören bildar de förvaltningens ledning.

Landstingsdirektören har det yttersta ansvaret för alla beslut i förvaltningen men delegerar vissa frågor till funktionsområdesdirektörerna och andra befattningshavare. Landstingsdirektören har delegerat ansvaret för förvaltningens verksamhetsstyrning, mål och uppföljning till biträdande förvaltningschefen som leder och samordnar förvaltningen i detta arbete.

Ledningen ansvarar för att leda och följa upp helheten och att säkerställa att ekonomi, verksamhet, miljö, kvalitet och arbetsmiljö följs upp inom ramen för ledningssystemet. Förvaltningen har ett certifierat miljöledningssystem som baseras på ISO-standarden 14001:2004. Förvaltningen arbetar med ständiga förbättringar inom ramen för LSF Förbättrar.

2.2.2 Strategiska planer och styrande dokument

Framtidens hälso- och sjukvård, utbyggnaden av kollektivtrafiken och många andra omfattande beslut och investeringar ska nu bli verklighet i hela länet. Arbetet med detta utgår från de tre strategiska planerna:

- Framtidsplan för hälso- och sjukvården
- Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län
- Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2010

Landstinget har uppdraget att vara regionplaneorgan för kommunerna i Stockholms län. Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2010, antogs av fullmäktige år 2010 och ligger till grund för det regionala utvecklingsarbetet. Förvaltningen ansvarar för att utveckla samordning och styrning för genomförande av de tre strategiska planerna.

Det finns styrande dokument för de verksamhetsområden som ligger inom förvaltningens uppdrag. Arbetet med styrande dokument innebär att verksamheterna inom förvaltningen ansvarar för:

- att verksamheten följer tillämpliga lagar och regler
- att verksamheten följer beslutade policyer, riktlinjer och regler
- att tillse att motsvarande interna riktlinjer och föreskrifter upprättas för förvaltningen där så är tillämpligt och arbeta för att de efterlevs att efterlevnaden av policyer och riktlinjer följs upp.

2.3 Mål

ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING
• **En ekonomi i balans**
• **Förbättrad tillgänglighet och kvalitet i hälso- och sjukvården**
• **Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem**
• **Ett fritt, tillgängligt kulturliv med hög kvalitet**
• **Hållbar tillväxt och utveckling**
• **Attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare**

I förvaltningens uppgifter ingår att ge stöd till landstingets verksamheter i arbetet med att uppnå landstingets övergripande mål.

Förvaltningen har också ett specifikt ansvar för att leda och styra arbetet för följande landstingsövergripande mål:
- en ekonomi i balans
- hållbar tillväxt och utveckling
- attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare

2.3.1 Lokala mål

Nedan redovisas förvaltningens lokala mätetal för de landstingsgemensamma målen och indikatorerna.

En ekonomi i balans

Mål och indikator	Utfall 2014	Mål 2015	Mål 2016
EKONOMI I BALANS			
God ekonomisk hushållning			
Resultat: Ett positivt resultat enligt balanskravet	9,1 mkr	0 mkr	0 mkr

Hållbar tillväxt och utveckling

Mål och indikator	Utfall 2014	Mål 2015	Mål 2016
HÅLLBAR TILLVÄXT OCH UTVECKLING			
Effektivt miljöarbete			
Andel ekologiska livsmedel *(kaffe/te, mjölk och frukt)*	95 %	97 %	100 %

Attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare

Mål och indikator	Utfall 2014	Mål 2015	Mål 2016
ATTRAKTIV OCH KONKURRENSKRAFTIG ARBETSGIVARE			
Stolta medarbetare			
AKA-index: Uppföljning av landstingets personalpolicy i medarbetarenkäten som består av aktivt ansvarstagande, kund- och resultatfokus, förändring och utveckling, jämlikhetsindex, hälso- och stressindex samt motivationsindex. Skala 1–100.	74	≥ 75	≥ 77
Chef- och ledarskap			
Ledningsindex: Ledningsindex på en landstingsövergripande nivå från medarbetarenkäten. Skala 1–100.	69	≥ 72	≥ 77

För att styra mot landstingets övergripande mål har förvaltningen lokala, verksamhetsnära mål. Indikatorer och mätetal för dessa tas i arbetet med förvaltningens gemensamma verksamhetsplan och redovisas där.

2.4 Uppdrag

Utöver förvaltningens grundläggande uppdrag (avsnitt 2.1.2) har specifika uppdrag tillkommit i SLL Mål och budget 2016, se bilaga 2.

3. Verksamhet

Förvaltningens kärnverksamhet är ledning och styrning samt stödjande processer i ett landstingsövergripande perspektiv. Den planerade verksamheten inom dessa områden redovisas i nedanstående text.

3.1 Ledning och styrning

3.1.1 Landstingsgemensam styrning inklusive ägarstyrning

Prioriterat område enligt förvaltningens verksamhetsplan:
Säkerställa att alla verksamheter anlägger ett helhetsperspektiv i sitt arbete och beaktar landstingsövergripande intressen. Genom effektivare styrning samt genom att skapa gemensamma processer ska vi främja ett effektivt resursanvändande.

I budgeten för Stockholms läns landsting 2015 framgår att styrningen av landstingets verksamheter ska bli mer effektiv för att visioner och mål om framtidens vård och en förbättrad kollektivtrafik ska bli verklighet. En förstärkt ägarfunktion integreras med områden för styrning och ekonomi inom landstingsstyrelsen.

Politiskt hanteras ägarstyrningen inom landstingsstyrelsens ägarutskott, styrelsen för moderbolaget Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, och trafiknämnden.

Landstingsfullmäktige är ägare av landstingets verksamheter och beslutar om ekonomiska ramar och strategiska inriktningar. Genom ägarstyrningen tillvaratas förutsättningarna för att utöva en aktiv och ansvarstagande ägarroll. Ledningen verkar för att skapa en tydlig och väl avvägd roll- och ansvarsfördelning mellan ägare, styrelser och ledningar. LISAB:s roll anknyter till det uppdrag som ägarutskottet har. Sammantaget, med de styrsystem som redan är etablerade, tydliggörs och effektiviseras ägarstyrningen.

3.1.2 Styrning av Framtidsplan för hälso- och sjukvården

Förvaltningens genomförandeområde nr 1 i Framtidsplanen: *Säkerställa en sammanhållen styrning av den egenägda hälso- och sjukvården för att ge förutsättningar för implementeringen av framtidens hälso- och sjukvård. Styrningen av och arbetet inom programkontoret för framtidens hälso- och sjukvård ses över och ansvarsområden ska överförs till linjeorganisationen.*

Framtidsplanen för hälso- och sjukvården ligger till grund för hälso- och sjukvårdens planeringsförutsättningar. Ett omfattande förändringsarbete pågår, vilket ställer krav på goda relationer och ett fungerande informationsflöde.

På de stora akutsjukhusen ska vård ges till de patienter som är i behov av akutsjukhusens resurser. För det krävs att primär- och specialistsjukvården utanför akutsjukhusen är väl utbyggd och att samarbetet och flödet mellan samtliga aktörer fungerar. I detta ingår att utveckla det akuta omhändertagandet för både barn och vuxna. Övergripande kompetens- och personalförsörjningsfrågor, strategiska investeringar samt forsknings- och utvecklingsfrågor som IT och e-hälsa är centrala områden som styrs, leds och samordnas av landstingsstyrelsens förvaltning och som måste utvecklas för att Framtidsplanen ska kunna genomföras.

Genomförandet av Framtidsplanen har inletts. Hösten 2016 öppnar de första delarna av Nya Karolinska Solna. En stor del av genomförandet leder till förändringar vid akutsjukhusen, men de flesta andra vårdgivare berörs också.

En viktig uppgift för de centrala förvaltningarna de kommande åren är att i dialog med berörda aktörer, framför allt vårdgivare och patienter, skapa

långsiktiga förutsättningar och ett stabilt stöd för att genomföra Framtidsplanens alla delar. Att möjliggöra Framtidsplanens genomförande är prioriterat och hälso- och sjukvårdsnämnden ska säkerställa att Framtidsplanens syften följs i varje kommande förändring av avtal och vid införande av vårdval.

Akutsjukhusen, Stockholms läns sjukvårdsområde och de centrala förvaltningarna har arbetat fram egna planer för att realisera sina delar i genomförandet av Framtidsplanen. Dessa planer samordnas med de planerade investeringarna och sammanställs därefter i en övergripande genomförandeplan. Inriktningen i den övergripande genomförandeplanen justeras successivt till följd av till exempel vårdens förbättringar och omvärldsfaktorer som förskjutningar av byggnationer.

3.2 Ekonomi och strategiska investeringar

3.2.1 Ekonomi i balans

Prioriterat område enligt förvaltningens verksamhetsplan:
Säkerställa styrningen mot en sänkt kostnadsökningstakt i hela landstinget och inom förvaltningen till långsiktigt hållbara nivåer på högst 3,5 procent och samtidigt öka effektiviteten. Säkerställa att det finns tillräckligt med resurser för att genomföra de beslutade satsningarna inom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, regionplanering och kultur.

Landstinget ska ha en ekonomi i balans för att trygga verksamheten på kort och på lång sikt. En balanserad kostnadsutveckling, en god kostnadskontroll samt en stark intäktsutveckling är grundförutsättningarna för detta. För att ekonomin ska vara i balans fram till 2019 och åren därefter, och samtidigt möjliggöra nödvändiga investeringar i hälso- och sjukvården och i kollektivtrafiken, måste kostnadsutvecklingen brytas och anpassas till landstingets långsiktiga ekonomiska förmåga. Det är av avgörande betydelse att verksamheterna arbetar aktivt med att utveckla arbetssätt, använder kompetensen rätt och sänker kostnadsökningstakten.

Utvecklingen av akutsjukhusens kostnadsutveckling måste brytas för att skapa långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar. Framöver ligger fokus på ett effektivt resursutnyttjande, nya arbetssätt och stärk styrning. De omställningsavtal som nu tecknas med akutsjukhusen för åren 2016–2019 syftar till att ge förutsättningar för att vända kostnadsutvecklingen. Vårdval inom hälso- och sjukvården finns nu inom ett trettiotal områden. Flera av dem har haft en kraftig kostnadsutveckling under senare år. Hälso- och sjukvårdsnämnden behöver se över utvecklingen och pröva olika möjligheter till en stärkt kostnadskontroll.

Kollektivtrafiken byggs ut och moderniseras för att möta de behov som Stockholmsregionen står inför. Befolkningstillväxten innebär en ökad belastning på trafiksystemet, främst genom ökad trängsel under rusningstrafik. Detta innebär utmaningar med avseende på ekonomi, kapacitet, punktlighet och kundnöjdhet. Ökad spårkapacitet i pendeltågstrafiken när Citybanan öppnar och ökad turtäthet för lokalbanorna, Roslagsbanan och Tvärbanan, är exempel på produktionsökningar som driver driftskostnaderna. Kostnadsökningstakten för nya trafikavtal måste brytas. För att begränsa risken för högre kostnader i trafikavtalen måste kraven som ställs i avtalen anpassas till rådande ekonomiska förutsättningar på ett konstruktivt sätt.

3.2.2 Strategiska investeringar

Förvaltningens genomförandeområde nr 5 i Framtidsplanen:
Säkerställa att arbetet med strategiska investeringar och ersättnings-investeringar samordnas ännu bättre, samt säkerställa leverans i enlighet med vårdkartan i Framtidsplan för hälso- och sjukvården.

Funktionsområdet SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar inom landstingsstyrelsens förvaltning ansvarar för övergripande fastighetsstrategiska frågor inom Stockholms läns landsting. Det avser till exempel investeringarna i sjukhusbyggnader inom ramen för Framtidens hälso- och sjukvård och Nya Karolinska Solna, men även andra strategiska fastighetsfrågor med avseende på både vård och trafik.

Aktuella investeringsobjekt är:
- Nya Karolinska Solna
- Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge
- Danderyds sjukhus
- Södersjukhuset
- Södertälje sjukhus
- S:t Görans sjukhus
- samt flera mindre sjukhus.

Beskrivning av utrednings-, inriktnings- och genomförandebeslut finns i SLL Mål och budget 2016, avsnitt 18.4: Investeringar inom hälso- och sjukvård.

3.2.3 Upphandling

Landstinget står inför en stor uppgift: att verkställa de investeringar som beslutas. Landstingets resurser är begränsade vad gäller såväl investeringsutrymme som driftkostnader. För att ha en ekonomi i balans måste samtliga upphandlingar utvärderas mot de totalkostnads-konsekvenser de får för landstinget som helhet. Vid varje upphandling

måste alternativen noga utvärderas mot både totalekonomi och konsekvenser för kvalitet, tillgänglighet, hållbarhet och tillförlitlighet.

Upphandlingarna ska följa de inriktningar och beslut som fattas samt genomföras inom givna ramar. Anskaffningar inom landstinget ska så långt som det är möjligt präglas av samordning av upphandlingar och smarta lösningar över organisationsgränserna i strävan att hålla kostnaderna nere.

Orimligt höga krav på anskaffade varor och tjänster är en kostnadsdrivande faktor som måste utvärderas vid varje specifik upphandling. Nivån på kravspecifikationerna ska ständigt jämföras med totalkostnads-konsekvenserna för att eftersträva en ekonomi i balans för landstinget, tillgänglighet inom vården, tillförlitlighet inom trafiken, samt en god kvalitet samt leva upp till landstingets höga miljöambitioner. Anskaffningarna ska göras enligt den ambitionsnivå som är nödvändig för att kunna uppnå de ovan nämnda målen.

Upphandling ska användas som ett strategiskt verktyg för att främja förnyelse, kvalitet och effektivitet i samtliga verksamheter. Landstinget ska främja innovationsvänlig upphandling i allmänhet och innovationsupphandling i synnerhet, då innovationsupphandling är ett sätt att stärka Stockholmsregionens konkurrenskraft samtidigt som det ökar möjligheten att möta verksamhetens behov av moderna arbetsverktyg. Denna typ av upphandling ska dock vara kostnadseffektiv för landstinget, sett till totalekonomiska konsekvenser.

Prioriterade frågor inom upphandlingsområdet är under 2016

- upphandlingar av medicinteknisk utrustning med tillhörande förbrukningsvaror till följd av pågående och planerade investeringar på flera av landstingets sjukhus
- förvaltning av samordnade avtal om medicinteknisk utrustning
- hantering av en ökad andel upphandlingar av läkemedel enligt de strategier som fattas av läkemedelsstyrgruppen

3.3 Forskning

Förvaltningens genomförandeområde nr 2 i Framtidsplanen:
Säkerställa att patientnära forskning och forskningens resultat snabbare kommer hälso- och sjukvården till del. Öka forskningen om de stora folkhälsosjukdomarna. Styrdokument för forskning, utveckling, innovation och utbildning tydliggör landstingets roll.

Landstingets engagemang i frågor om forskning och utveckling syftar till att utveckla både hälso- och sjukvården samt kollektivtrafiken och skapa förutsättningar för en stabil tillväxt i regionen. Arbetet ska bli ännu mer

framgångsrikt med tydliga mål och ett utökat samarbete med universiteten och näringslivet. Dessa satsningar skapar ny och bättre kunskap, nya produkter, bättre diagnostik samt nya rutiner och arbetsformer.

3.3.1 Strategiska forskningsfrågor

Som huvudman för hälso- och sjukvården samt kollektivtrafiken ska Stockholms läns landsting bidra till att utveckla kärnverksamheterna utifrån ett patient- och resenärsperspektiv. Landstingets arbete med forskning och innovation ska bli än mer framgångsrikt med ett utökat samarbete med akademi, näringsliv, regionala aktörer samt patientorganisationer.

Stockholms läns landsting är Sveriges största och viktigaste sjukvårdshuvudman inom den medicinska forskningen. Forskning och innovation är strategiskt viktiga för landstinget av flera skäl.

3.3.2 Stockholm – en modern och konkurrenskraftig forskningsregion

Stockholmsregionen ska vara ett life science-kluster i världsklass. Därför behöver landstinget fördjupa och förstärka sitt samarbete med akademi, näringsliv, regionala aktörer samt patientorganisationer. Under 2015 har ett samarbetsavtal undertecknats mellan Stockholms läns landsting och Stockholms universitet. Landstingets ambitioner för forskning, utveckling, utbildning och innovation, FoUUI, finns samlat i en strategi. Den nya FoUUI-strategi som tas fram under 2015 klargör landstingets strategiska utgångspunkter de kommande åren för forskning, utveckling, utbildning och innovation inom hälso- och sjukvården samt kollektivtrafiken. I en allt mer globaliserad värld är det viktigt att Stockholms läns landsting ökar sin medverkan och sitt deltagande i EU:s program och fonder, exempelvis EU:s forsknings- och innovationsramprogram Horisont 2020 och EU:s regionalfond.

En av de största utmaningarna inom forskning, utveckling, utbildning och innovation som landstinget står inför är utvecklingen av Nya Karolinska Solna. Det är en av de i särklass största satsningarna någonsin på förbättrade forskningsmöjligheter i Sverige. I det nya sjukhuset ses forskning och utbildning som helt integrerade delar av vården, vilket även har påverkat utformningen av sjukhuset. Särskilt viktigt är det att utveckla en stabil forskningsinfrastruktur med fokus på exempelvis innovation av landstingets informationsförsörjning, ändamålsenliga journalsystem och mer strukturerade kvalitetsregister. Möjligheten till patientrapporterade data till vårdens kvalitetsregister ska byggas ut.

Satsningen på Stockholms medicinska biobank är viktig för att ytterligare höja kvaliteten på forskningen. Under 2016 ska kostnaderna för en långsiktig finansiering av strategisk biobanking i nätverkssjukvården av prover till vård och forskning inom ramen för Stockholms medicinska biobank utredas. En integration mellan Stockholms medicinska biobank och landstingets kliniska prövningsverksamhet, Karolinska Trial Alliance, tillsammans med möjligheten att säkert kunna tillgängliggöra kodade data från kvalitetsregister och journaler, skapar förutsättningar för att utveckla hälso- och sjukvården samt förbättra vården för patienterna.

Det nya nationella avtalet om läkarutbildning och forskning, ALF-avtalet, som trädde i kraft den 1 januari 2015 definierar universitetssjukvård i termer av bland annat kvalitet på forskning och utbildning, samt samverkan med näringsliv och patientorganisationer. Det medför att landstinget tillsammans med Karolinska Institutet utvecklar ett ackrediteringssystem för universitetssjukvård som innebär att de vårdgivare som uppfyller kriterierna kan ansöka och ackreditera sig till det nya universitetssjukvårdssystemet. Under 2015 ska ett nytt regionalt ALF-avtal mellan Stockholms läns landsting och Karolinska Institutet tas fram som bland annat utformar kriterierna för ackreditering till universitetssjukvård vid Stockholms läns landsting.

En översyn av de kliniska prövningsverksamheterna ska genomföras för att förbättra och förstärka landstingets möjligheter att medverka i kliniska studier och öka andelen patienter som vill delta i biobanking, kliniska prövningar och kvalitetsregister.

Det är viktigt att behålla positionen inom de forskningsområden där landstinget är ledande. Därför är projekt som 4D viktiga för att kraftsamla inom de områden där landstinget har stora möjligheter att nå framgång. 4D innefattar fyra diagnoser: artrit, bröstcancer, diabetes typ II och hjärtsvikt. Även informatik är en central del i projektet. Syftet är också att landstingets forskning snabbt ska komma så många patienter som möjligt till del.

Stockholms läns landsting ska även stärka forskningsnärvaron inom andra forskningsfält som exempelvis nutrition och suicidprevention för att på bred front arbeta för att förbättra folkhälsan i regionen. En ökad integration mellan forskning och utbildning är strategiskt viktig för hälso- och sjukvården.

Stockholms läns landsting ska fortsätta att stödja forskning som är inriktad på att bidra till en mer jämlik och jämställd hälso- och sjukvård. Det är viktigt att öka kunskapen om könsskillnader och ouppfyllda behov av olika behandlingar för att kunna vidta åtgärder för en mer jämlik och jämställd

hälso- och sjukvård. Det är viktigt att all forskning håller hög kvalitet och att landstingets bidrag till forskning och utveckling utlyses och därmed konkurrensutsätts.

Landstingets användning av medel för forskning, utveckling, utbildning och innovation ska följas upp årligen med ett tydligt fokus på kvalitet samt patient- och resenärsnytta.

3.4 Innovation

När Framtidsplanen nu genomförs är landstingets innovationsbehov större än någonsin. Att skapa en modern nätverkssjukvård kräver innovation av såväl arbetssätt och metoder som av organisation och styrning inom all landstingsfinansierad verksamhet.

Stockholms läns landsting ska präglas av en kreativ och innovationsfrämjande kultur, där nytänkande belönas och innovation och ett ständigt förbättringsarbete ses som en del av kärnuppdraget. Samtliga förvaltningar och bolag i landstinget ska avsätta medel inom den egna budgetramen för att aktivt stödja utveckling och förnyelse och bidra till en högkvalitativ och kostnadseffektiv verksamhet och en god arbetsmiljö.

3.4.1 Ett sammanhållet innovationssystem

Efter beslut i landstingsfullmäktige pågår sedan december 2014 ett arbete för att skapa ett sammanhängande innovationssystem inom landstingets verksamheter. Målet är att stödja och förenkla för både patienter och vårdpersonal som har en innovativ idé, men att också underlätta för forskare och entreprenörer utanför vården genom att erbjuda en väg in för de externa parter som kan bistå landstinget med lösningar på olika framtidsutmaningar. Kommunikationsinsatser för detta ska prioriteras.

Genom ett samgående mellan SLL Innovation och Idérådet skapas därför en samlad innovationsstruktur inom landstingsstyrelsens förvaltning för att erbjuda metod- och kunskapsstöd för alla som arbetar med förnyelse och förbättringar av landstingets verksamheter. En viktig uppgift för den sammanslagna organisationen är också att stödja genomförandet av Framtidsplanen och ansvara för det praktiska arbetet med landstingets nya Innovationsfond.

En gemensam digital plattform för ärendehantering av verksamhetsbehov, idéer och innovationsprojekt ska etableras för en effektiv informationsdelning och resultatspridning. Landstingets nya innovationsplattform Health Innovation Platform, HIP, integreras i landstingets innovationssystem för att underlätta tjänsteutveckling. Resultat och effekter av landstingets samlade innovationsfrämjande

aktiviteter ska systematiskt utvärderas och redovisas till landstingsstyrelsens innovationsberedning.

3.4.2 Landstingets innovationsfond

För att öka landstingets förmåga att snabbt möta nya förändringsbehov och aktivt stimulera verksamhetsdrivna innovationsprojekt har en särskild Innovationsfond inrättats under landstingsstyrelsen från och med 2015. Syftet med Innovationsfonden är att bidra med finansiering för att hälso- och sjukvården ska kunna utveckla, testa, utvärdera och införa nya innovativa produkter, tjänster och metoder i verksamheten. Målet är att fonden på sikt ska vidga sitt fokus för att kunna stödja innovation inom landstingets samtliga verksamheter, även utanför hälso- och sjukvården.

3.4.3 Användardriven utveckling

Landstingets innovationsarbete ska bygga på att involvera användarna, patienter, anhöriga och vårdpersonal för att öka förmågan att fånga upp nya behov av utveckling och förändring.

Förvaltningen ges därför i uppdrag att under 2016 inrätta ett kunskapscenter för användardriven utveckling för att etablera ett systematiskt lärande och utvecklingsarbete utifrån upplevda brister och förbättringsbehov från patienter och närstående. Utifrån lärdomar från den satsning som Landstinget i Värmland har gjort genom ExperioLab, skapas en motsvarande organisation som en länk mellan SLL Innovation och patientnämnden som samtidigt får ett utvidgat uppdrag att också driva förbättringar och innovationer av verksamheten utifrån inkomna klagomål.

För att identifiera nya lösningar på olika verksamhetsbehov ska innovationstävlingar användas som en metod för att involvera exempelvis studenter vid länets högskolor och universitet i landstingets utvecklingsarbete.

3.4.4 Innovationsfrämjande ägarstyrning

Landstinget ska fortlöpande inventera och åtgärda faktorer som försvårar en effektiv spridning av innovativa arbetssätt, nya behandlingsmetoder eller ny teknik. En avgörande del i detta är att utveckla hälso- och sjukvårdens ersättningssystem, vårdvalsmodeller och ägaravtal så att de främjar innovation och nytänkande.

Innovationsupphandling och innovationspartnerskap ska användas i större utsträckning som ett verktyg för verksamhetsutveckling genom att aktivt driva fram de tjänster och produkter som verksamheten behöver, men som leverantörerna ännu inte kan erbjuda.

3.4.5 Internationell samverkan

Landstinget kommer att öka sitt deltagande i samarbetsprojekt inom EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020, och andra relevanta program och fonder inom EU. En av de tre delarna i Horisont 2020 är inriktad mot samhällsutmaningar och har ett tydligt fokus på implementering och slutanvändare. Landstinget ska aktivt söka medel för Digital Health och Personalized Health.

3.5 E-hälsa, digitalisering och säkra processer

Förvaltningens genomförandeområde nr 3 i Framtidsplanen:
Säkerställa en ökad samordning av IT inom vården inom områdena kort- och långsiktig styrning, prioriteringar samt uppföljning av landstingets IT-verksamhet och ett säkrat informationsutbyte mellan vårdens aktörer, forskning och invånare/patienter.

Ett av de viktigaste verktygen för att kunna möjliggöra den förändringsprocess som landstinget nu står inför är att utnyttja digitaliseringens möjligheter fullt ut med flexibla och stödjande e-hälsotjänster, samt att aktivt konsolidera och fasa ut äldre tekniska stödsystem och ersätta dem med en ändamålsenlig och verksamhetsstödjande informationsmiljö. Möjligheten att säkert och enkelt kunna dela information inom hälso- och sjukvården och mellan vården och invånarna/patienterna är avgörande för patientsäkerhet, effektivitet och tillgänglighet samt för informationssäkerheten och ur ett forskningsperspektiv.

Stockholms läns landsting fortsätter att gå i bräschen för e-hälsoutvecklingen i landet. Målet är att medarbetare, patienter och invånare ska ha de mest moderna och ändamålsenliga digitala verktygen för en effektiv och säker informationsdelning. Landstingets innovationsarbete ska vara nära samordnat med utvecklingen av nya IT-stöd för personalen och e-hälsotjänster för patienterna. För att de tekniska innovationerna ska spridas snabbare i vården krävs dock ett lika starkt fokus även på innovationen av organisation, arbetsprocesser, styrning, upphandling och ekonomiska incitamentsmodeller.

3.5.1 Samlad styrning av landstingets teknikutveckling och digitalisering

För att säkerställa den kort- och långsiktiga teknikutvecklingen och styrningen av digitaliseringen, samt prioritera och följa upp landstingets IT-verksamhet, har funktionen Strategisk IT i SLL inrättats under landstingsstyrelsen. Den strategiska IT-styrningen omfattar bland annat en gemensam infrastruktur, arkitektur och portföljstyrning, samt uppföljning

och anpassning av ansvarsfördelningen mellan landstingets IT-organisationer. Förstärkningen av den övergripande styrningen gäller även informationssäkerhet för att säkerställa en tillgänglig, robust och säker IT-infrastruktur som garanterar såväl hög driftsäkerhet som skydd för känslig information.

Verksamheten SLL IT ingår som en del av funktionen Strategisk IT i SLL.

Arbete med att närmare utreda och precisera arbetet för att styra och samordna IT för vården pågår. En utredning genomförs avseende befintliga IT-verksamheter inom landstingsstyrelsens förvaltning och hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Utredningen kommer att leda fram till förslag om ansvarsfördelning och eventuella organisatoriska förändringar. Parallellt pågår arbete med att ta fram ett förslag till samlad organisation för leverans av grundläggande IT-tjänster.

Det finns dock ett behov av att undersöka möjligheterna för ytterligare samordning, inte bara för vårdverksamheterna utan för hela landstingets verksamhet. Det handlar exempelvis om landstingets olika e-hälso- och IT-organisationer, såväl centralt som inom bolag och förvaltningar. Med ökad samordning kan ytterligare effektivitetsvinster uppnås och kostnaderna reduceras för både investeringar, drift och förvaltning inom IT-området. Det ska därför utredas vilka gemensamma delar inom landstingets totala IT-verksamhet som lämpar sig för ökad samordning i syfte att gagna såväl verksamhet som ekonomi.

Ett förslag till en samlad styrstruktur som kopplar ihop linjestyrning med en utvecklad styrning av landstingets förvaltningsobjekt har tagits fram.

3.5.2 Framtidens vårdinformationsmiljö

En stabil och säker vårdinformationsmiljö är en avgörande del i arbetet med framtidens hälso- och sjukvård och kommer att medföra ytterligare krav på sammanhållna, flexibla och mer användarvänliga IT-stöd. Dagens IT-stöd är inte konstruerade för att fullt ut stödja vårdens arbetssätt eller patientens delaktighet. Dessutom är den tekniska variationen inom vårdens IT-system och applikationer så stor att den hindrar utvecklingen av en mer behovsanpassad informationsmiljö.

Det är en kritisk verksamhetsfråga att vårdinformationsmiljön utvecklas i takt med den övriga digitala utvecklingen i samhället. Ett strategiskt samarbete med Västra Götalandsregionen och Region Skåne (3R-samarbetet) inleddes därför under 2014 för att gemensamt definiera hälso- och sjukvårdens framtida vårdinformationsmiljö. Syftet med detta regionala samarbete är att skapa en modern och hållbar

vårdinformationsmiljö med ett stöd som kan möta behoven från såväl invånare och vårdverksamhet som forskning och kvalitetsuppföljning. Framtidens vårdinformationsmiljö ska tillgodose forskningens behov av data av hög kvalitet och möjliggöra insamling av patientgenererade data via olika e-hälsotjänster, sensorer och webbaserade enkäter från alla vårdgivare.

Arbetet är avgörande för att uppnå en ökad patientsäkerhet och ökade möjligheter till patientdelaktighet i enlighet med den nya patientlagen (2014:821). 3R-samarbetet förbättrar även förutsättningarna för utveckling av vårdens arbetssätt samt gör IT-miljön mer användarvänlig för medarbetarna, vilket sammantaget ger effektivare arbetssätt, ett minskat kostnadstryck och mindre administration. Ambitionen är också att den nya informationsmiljön ska stödja en nationell samverkan mellan landsting, regioner och kommuner för att få en effektiv kunskapsöverföring mellan vårdgivare, samt underlätta för patienterna när de väljer vård över landstingsgränserna.

Från och med 2016 avsätts såväl investerings- som omställningsmedel i syfte att utveckla, upphandla och införa en ny vårdinformationsmiljö, samt avveckla, arkivera och konsolidera äldre system och applikationer. Investeringar inom ramen för de avsatta medlen ska genomföras i enlighet med landstingets ordinarie riktlinjer för investeringar. Omställningsmedel avsätts också för de kostnader för verksamhetsförändringar och fortbildning som de nya tekniska stödsystemen medför.

Som en följd av arbetet med framtidens vårdinformationsmiljö ska en översyn av landstingets rutiner och regelverk för vårddokumentation påbörjas i syfte att förenkla, effektivisera och minska den administrativa bördan för vårdpersonalen. Arbetet ska ske i samråd med vårdpersonalens organisationer samt Socialstyrelsen och eHälsomyndigheten.

3.5.3 Effektivare upphandling av medicinteknik och IT

För att möjliggöra en patientsäker högkvalitativ vård och forskning genomför landstinget stora investeringar i medicinteknisk utrustning och utrustning för informations- och kommunikationsteknologi.

I syfte att effektivisera upphandlingen och uppföljningen av avtalen för medicinteknisk utrustning och utrustning för informations- och kommunikationsteknologi, ska upphandlingskompetensen inom dessa områden samlas inom landstingsstyrelsen. Genom att koncentrera resurserna används kompetenserna inom området bättre, vilket bland annat är nödvändigt på grund av de omfattande utrustningsinvesteringar

som ska genomföras och som är kopplade till de strategiska fastighetsinvesteringarna för framtidens hälso- och sjukvård.

Den centrala placeringen inom landstingsstyrelsen innebär att upphandlingarna i större utsträckning än i dag kan användas som ett medel för innovation, miljöstyrning och direkt ekonomisk styrning för att vinna landstingsövergripande fördelar.

Enligt upphandlingspolicyns krav på en aktiv uppföljning av upphandlingar och upphandlingskontrakt måste också formerna för förvaltning och uppföljning av avtalen utvecklas. En samordning inom landstingsstyrelsen förändrar inte dagens ordning där kravet på ny utrustning sker verksamhetsnära och är kopplat till verksamhetens behov.

3.5.4 Informationssäkerhet

Förstärkningen av den övergripande styrningen gäller även informationssäkerheten där det krävs strategiska insatser för att säkerställa en tillgänglig, robust och säker IT-infrastruktur och väl fungerande elektroniska kommunikationer. En viktig uppgift när Framtidsplanen nu genomförs är dessutom att i ett tidigt skede kunna stödja innovations- och utvecklingsprojekt i frågor kring kravställan på informationssäkerhet.

Landstingets processer ska vara kvalitetssäkrade hela vägen från planering och genomförande till uppföljning och åtgärder. Den snabba IT-utvecklingen, komplexa system och ökad informationsdelning kräver säkra processer för informationshantering. Landstingets ledningssystem för informationssäkerhet skapar en struktur för styrning och ständiga förbättringar. Ett handlingsprogram för informationssäkerhet arbetas fram i syfte att införa ett systematiskt säkerhetsarbete i landstingets verksamheter och medarbetarna utbildas i informationssäkerhet. Ett arbete pågår med att inrätta en övergripande funktion med uppgift att stödja landstingets verksamheter i arbetet med att upptäcka och hantera IT-säkerhetsrelaterade hot och incidenter. Under 2016 och 2017 kommer landstinget att investera i en ny plattform för det gemensamma kommunikationsnätet SLLnet. Investeringarna görs för att möta de utökade IT-säkerhetskraven och för att stärka skyddet i den gemensamma arbetsplattformen. Landstinget ska också vara väl förberett i händelse av en kris eller annan allvarlig händelse och minska de negativa konsekvenserna för invånarna i länet.

3.5.5 Informationsförvaltning

En strategisk och långsiktig informationsförvaltning säkerställer att landstingets information förblir en verksamhets- och kunskapsresurs. Den är också en förutsättning för patientsäkerheten och allmänhetens

grundlagsskyddade rätt till insyn i landstingets verksamhet. Landstingets verksamheter ska hantera sin information enligt de riktlinjer som utfärdas av landstingsarkivet.

Landstingets olika verksamheter ska under perioden 2016–2018 införa verksamhetsbaserad informationsredovisning, VIR, som ett led i arbetet med säkra processer för informationshantering.

Under de kommande åren sker en utveckling av nya miljöer för verksamhetsinformation, särskilt inom vården. Det medför ett stort behov av att arkivera information från de system som kommer att avvecklas eller som redan har avvecklats. Landstinget ska vidta åtgärder vid avveckling och nyutveckling av system i enlighet med de krav som fastställs av arkivmyndigheten.

Landstingets verksamheter behöver snarast kunna leverera information från bland annat ärendehanterings-, ekonomi- och personalsystem. I dagsläget kan landstingsarkivet endast arkivera information från vårdstödjande system. För att möta behovet av en långsiktig informationsförsörjning ska landstingsarkivet färdigställa E-arkiv 3.0. Där kan landstinget bevara digital information från fler av landstingets verksamhetsgrenar.

3.5.6 Säkerhet- och krisberedskap

Större delen av landstingets verksamhet kan betecknas som samhällsviktig. Det ställer krav på att verksamheten ska fortsätta fungera trots att en oönskad händelse har uppstått. Säkerhets- och krisberedskapsområdet har ett omfattande regelverk som består av bland annat säkerhetsskyddslagen (SFS 1996:627), säkerhetsskyddsförordningen (SFS 1996:633) och Rikspolisstyrelsens författningssamling om säkerhetsskydd (RPSFS 2010:3), lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Att kritiska verksamheter kan upprätthållas genom riskreducerande åtgärder och planering kräver kunskap om den egna organisationens risk- och hotbild. Arbetet omfattar hela hotskalan: från mindre allvarliga händelser till extraordinära händelser och höjd beredskap.

Regeringen har överlämnat den försvarspolitiska inriktningspropositionen 2016–2020 till riksdagen. Inriktningspropositionen utgår från den förändrade säkerhetspolitiska situationen i Europa. I propositionen skriver regeringen även om en återupptagen planering för det civila försvaret. Landstinget är en viktig del i det civila försvaret och berörs av många områden som Försvarsberedningen bedömer är viktiga, så som transport

och logistik, livsmedelsförsörjning med, drivmedel, elektricitet och telekommunikation, samt tillgång till sjukvårdsresurser.

Landstinget har under 2015 genomfört en risk- och sårbarhetsanalys enligt kraven i MSBFS 2015:4 och en säkerhetsanalys enligt SFS 1996:627 som utgör grunden för det fortsatta arbetet.

Landstinget ansluter sig också till den nationella handlingsplan som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har tagit fram. Den innebär att samhällsviktig verksamhet ska ha ett integrerat systematiskt säkerhetsarbete i sin verksamhet senast år 2020.

Med utgångspunkt från landstingets styrande dokument, policy och riktlinjer för säkerhet, samt krisberedskapsplan och resultatet av de genomförda analyserna, planeras följande under 2016:

- implementera en krisberedskapsplan
- implementera policy och riktlinjer för säkerhet
- omhänderta eller minimera identifierade risker och öka skyddet av skyddsvärd verksamhet
- öka kunskapen och förmågan att delta i planeringen inför höjd beredskap
- genomföra en nätanalys av data och telenät som berör landstingets förvaltningar och bolag
- fastställa och genomföra en handlingsplan för 2016–2020 som har beslutats av rådet för risk och säkerhet.

3.6 Effektivt miljöarbete

Stockholms läns landsting ska fortsätta ligga i framkant, både nationellt och internationellt, i sitt ambitiösa miljöarbete och arbeta för en ekologisk och hållbar utveckling. Att bygga ut kollektivtrafiken och göra den befintliga kollektivtrafiken ännu mer attraktiv är några av de viktigaste åtgärderna som landstinget kan bidra med i arbetet för miljön. I det arbetet är landstingets miljöprogram, Miljöutmaning 2016, ett viktigt verktyg.

3.6.1 Genomförande av Miljöutmaning 2016

Stockholms läns landsting bedriver sitt miljöarbete utifrån Miljöutmaning, landstingets miljöprogram för åren 2011 till 2016. Miljöutmaningens tre målområden är:

- klimateffektivt
- resurseffektivt
- hälsofrämjande miljöarbete.

Stockholms läns landsting ska fortsätta att vara Sveriges miljöbästa landsting och fortsätta att utmana andra aktörer inom miljöarbetet.

Landstinget ska fortsätta att utveckla miljöarbetet i ett nytt miljöprogram med en fortsatt hög ambitionsnivå, samt ligga i framkant när det gäller att testa och introducera ny teknik. Samarbetet med högskolor, universitet och näringsliv är därför viktigt. Landstinget ska även i högre utsträckning använda sig av innovationsupphandlingar för att på så vis driva fram bästa möjliga miljöteknik och därigenom påskynda en global miljöomställning och främja en grön tillväxt i Stockholmsregionen.

Klimateffektivt

Landstinget ska utföra sitt uppdrag på ett klimateffektivt sätt. Att bygga ut kollektivtrafiken och att göra den befintliga kollektivtrafiken ännu mer attraktiv är några av de viktigaste åtgärderna som landstinget kan bidra med. Alla personbilar som landstinget äger eller leasar år 2016 ska uppfylla 2013 års miljöbilskrav. Förmånsbilar avskaffas inom Stockholms läns landsting. Det är positivt att landstinget erbjuder lånecyklar till sin personal och användningen av dessa bör uppmuntras.

Kollektivtrafiken och landstingets övriga fordon som används på land ska ha 100 procent förnybara bränslen till år 2020. Stockholms läns landsting driver ett ambitiöst miljöarbete på trafiksidan. Vi ligger bra till vad gäller förnybara bränslen för bussar men dessvärre släpar sjötrafiken efter. För båttrafiken på Stockholms inre vatten är det viktigt att minska utsläppen av partiklar för att förbättra luftkvaliteten i länets mest tätbebyggda områden. I dag pågår en snabb utveckling av förnybara bränslen. I Stockholm finns möjligheten att skapa ett kluster för ny teknik och innovation inom sjötrafiken. Stockholms läns landstings målsättning i trafikförsörjningsprogrammet är 30 procent förnybart bränsle till 2020 och 40 procent till 2030 i befintliga fartyg i skärgårdstrafiken samt 100 procent förnybart bränsle till 2030 i pendelbåtstrafiken. Detta skulle möjliggöra att Stockholm blir Europas miljöbåtshuvudstad.

Stockholms läns landsting kan även vara pådrivande och underlätta en omställning för andra aktörer i regionen. Under 2016 påbörjas därför ett arbete för att motivera installation av fler laddstationer för elbilar vid några av länets sjukhus. Detta kan framför allt göra att taxibolag och färdtjänst ställer om sina bilflottor till elbilar, men miljöbilar kan även bli ett alternativ till fossildrivna fordon för privata bilister. Laddstationerna ska i första hand drivas av privata entreprenörer.

Under 2015 har landstingets långsiktiga behov av åtgärder för energieffektivisering kartlagts. Arbetet för att genomföra nödvändiga och önskvärda energieffektiviseringar är angeläget och ska ske på bred front. Arbetet med att installera solceller och solfångare på landstingets fastigheter intensifieras under 2015 och ska fortgå under 2016. Det finns en

stor potential i att använda taken på SL:s depåer för att installera solceller. Här kan det arbete som redan gjorts av Locum vara en tillgång. En övergripande plan för hållbar energianvändning som innefattar en vision och långsiktiga mål för landstinget kommer att utarbetas. Planen ska också föreslå nödvändiga åtgärder, såväl tekniska, ekonomiska som organisatoriska.

För att minska klimatpåverkan från medicinska gaser prövar landstinget nya arbetsmetoder och olika tekniska lösningar. Dessa ska införas fullt ut under 2015 och 2016.

Resurseffektivt
Landstinget ska vara resurseffektivt och ställa miljökrav vid såväl centrala som lokala upphandlingar. Som stöd för lokala upphandlingar finns en guide för miljöanpassad upphandling. Den innehåller både generella och specifika krav, samt förslag på hur uppföljningen av kraven ska ske. Arbetet med hållbar IT ska bland annat leda till minskad energianvändning, minskade avfallsmängder och förbättrad återvinning. För att nå dit används bland annat en styrande handlingsplan för hållbar IT i vården som baseras på målen i landstingets miljöprogram och harmoniseras med det övriga utvecklingsarbetet för IT inom landstinget. För att öka återanvändningen och materialåtervinningen, samt minska miljöpåverkan från engångsmaterial, arbetar förvaltningar och bolag systematiskt utifrån landstingets avfallsminimeringsplan.

Landstinget fortsätter att delta i forskningsprojekt för att öka materialåtervinningen och hitta innovativa biomaterial till vården. Ny- och ombyggnation ska vara kretsloppsanpassad och resurssnål. Senast 2016 ska minst 90 procent av byggavfallet sorteras.

Hälsofrämjande miljöarbete
Landstinget ska bedriva ett hälsofrämjande miljöarbete. Det innebär bland annat att alla verksamheter ska följa landstingets så kallade utfasningslista, (LS 1107-1016) för att minska miljö- och hälsoriskerna med kemikalier. Landstinget ska även ställa precisa krav vid upphandlingar som främjar det hälsofrämjande miljöarbetet. Målet är att fasa ut alla farliga ämnen ur vårdmiljöerna för att minimera miljö- och hälsopåverkan.

Landstinget minskar också miljöbelastningen från läkemedel genom att arbeta efter en fastställd handlingsplan som bland annat innebär att de miljökrav och sociala krav som ställs i läkemedelsupphandlingar successivt skärps. Verksamheterna ska ha ett arbetssätt som minskar onödig kassation av läkemedel och, där det är medicinskt möjligt, även minskar

användningen av relevanta substanser utifrån landstingets lista över miljöbelastande läkemedelssubstanser (LS 1206-0936).

3.6.2 Mer matglädje och mindre miljöpåverkan

Maten som serveras i landstingets regi ska också vara klimateffektiv, resurseffektiv och hälsofrämjande. Men framför allt ska den vara god. Miljöpåverkan från mat är ett viktigt område att arbeta vidare med. För en sjukvårdsorganisation är det särskilt angeläget att livsmedelshanteringen stödjer en hållbar antibiotikaanvändning. Stockholms läns landsting ska därför arbeta med att ytterligare utveckla de krav som ställs utifrån en minskad antibiotikaanvändning och en minskad miljö-och klimatpåverkan från mat, samt högre djurskyddskrav i livsmedelsproduktionen. Redan i dag arbetar landstinget med att patientmåltiderna ska ha en ökad andel livsmedel med låg klimatpåverkan.

Landstinget är en stor aktör och har därför stor kraft att påverka genom det som köps in. För detta ändamål tillhandahåller landstinget olika material för information och handledning. Det viktigaste miljöarbetet som kan göras på matsidan är att maten är god så att den hamnar i patientens mage. Det leder till ett snabbare tillfrisknande, både psykiskt och fysiskt, samt sänker vårdkostnaderna. Dessutom minskar matsvinnet, det förmodligen största klimatslöseriet i matfrågan. Även framöver ska ökad matglädje och minskad klimatpåverkan fungera som ledstjärnor i landstingets arbete med livsmedel.

3.6.3 Förberedelse för ett nytt miljöprogram

Landstingets miljöprogram, Miljöutmaning 2016, gäller fram till utgången av 2016. Certifierade ledningssystem styr arbetet med lokala mål och handlingsplaner.

En utgångspunkt är att ett nytt miljöprogram ska ha ungefär samma bredd som det nuvarande, det vill säga fokus är att landstinget minskar sin miljöpåverkan. Det måste ske i samstämmighet med andra strategiska utvecklingsarbeten, inte minst de som rör framtidens hälso- och sjukvård och utvecklingen av kollektivtrafiken. I det nya miljöprogrammet ska det finnas mål som är kopplade till Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS, så att landstingets miljöarbete sätts in i ett regionalt perspektiv.

Programmet ska beslutas 2016, efter remiss hos landstingets nämnder och styrelser.

3.7 Socialt ansvarstagande

3.7.1 Jämställdhet och jämlikhet

Alla landstingsfinansierade verksamheter i Stockholms län ansvarar för att invånarna behandlas och bemöts likvärdigt och individuellt och att ingen diskrimineras. Förvaltningar och bolag ska ha metoder och verktyg för att systematiskt kunna utveckla och följa upp detta arbete. Nyckeltal ska tas fram och åtgärder ska vidtas vid behov. Arbetet med jämställdhet och jämlikhet ska vara aktivt inom Stockholms läns landstings verksamhetsområden och hos landstinget som arbetsgivare.

Landstinget har undertecknat den europeiska så kallade CEMR-deklarationen om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå. En handlingsplan som knyter an till deklarationens olika artiklar skrivs vartannat år och den nuvarande handlingsplanen sträcker sig fram till 2016. Nästa handlingsplan som gäller för åren 2016–2018 omfattar jämställdhet och jämlikhet, men även socialt ansvarstagande i ett bredare perspektiv. Detta för att särskilt beakta och uppmärksamma flerfaldig diskriminering och för att synliggöra hur frågorna hänger ihop.

Landstingsfinansierade verksamheter har möjlighet att ansöka om medel för verksamhetsutveckling inom områdena jämställdhet och jämlikhet. Hittills har sjutton ansökningar beviljats och effekterna av detta kommer att utvärderas successivt.

En viktig del av vårdens värdegrund är att alla ska erbjudas en likvärdig och god vård, och att vården ska ges utifrån varje enskild persons förutsättningar och behov. Rätt vård i rätt tid ska gälla för alla, oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning, socioekonomiska förhållanden eller andra individuella egenskaper. I avtalen skrivs därför in att alla landstingsfinansierade verksamheter, oavsett driftsform, ska behandla och bemöta alla invånare likvärdigt och individuellt. Som komplement genomförs kommunikationsinsatser som är riktade till invånarna för att de ska känna till sina rättigheter som patienter.

Läkemedelsstrategin för 2013–2017 betonar vikten av att identifiera och agera mot underbehandling och ojämlik vård. Under 2015 fortsätter arbetet med att åtgärda ojämlik läkemedelsbehandling inom vissa identifierade terapiområden. Det är viktigt att fortsätta arbetet med att säkerställa att den vård och behandling som erbjuds män och kvinnor är likvärdig.

Även kollektivtrafiken i Stockholms län ska vara jämställd, jämlik och ta ett socialt ansvar. Trafikförvaltningen har under 2015 kommit med nya riktlinjer för social hållbarhet. Där beskrivs hur trafikförvaltningen ska

arbeta för en likabehandling vid bemötandet av resenärer och medborgare, samt i den upphandlade och den interna verksamheten. Trafikförvaltningen ska även bidra genom att till exempel se till att hela leverantörskedjan arbetar utifrån gällande lagstiftning och arbetsrätt i avtal för att ta ansvar för de mänskliga rättigheterna. Utvecklingsprojekt som tar social hänsyn vid upprustning av tunnelbanestationer pågår och kommer att utvärderas under 2016.

3.7.2 Nationella minoriteter

Alla förvaltningar och bolag inom landstinget ansvarar för att följa lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Åtgärdsplanen avseende nationella minoriteter och rätten att använda minoritetsspråk uppdateras under 2015 och ska därefter levandegöras inom hela landstinget. Samrådsformerna för alla fem nationella minoriteter ska fortsätta att utvecklas under 2016. Information om rättigheter ska gå ut till både allmänheten och till de fem nationella minoriteterna. Inom landstingets verksamheter ska både utbildningar och informationsinsatser genomföras. Vidare ska metoder för personalens språkkartläggning utvecklas och landstingets verksamheter ska bjudas in i de centrala samråden med minoritetsföreträdare.

3.7.3 Arbete för tillgänglighet

Stockholms läns landsting arbetar efter ett program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning: Mer än bara trösklar. Programmet följs upp varje år och uppföljningen ligger till grund för den revidering som görs under 2015. Ett nytt program gäller från 2016.

Det finns även en modell för samverkan mellan landstinget och organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.

3.7.4 Barnkonventionen

År 2005 antog landstingsfullmäktige enhälligt en handlingsplan för arbetet med barnkonventionen inom Stockholms läns landsting, vilken sedan uppdaterades 2011.

Stockholms läns landsting strävar efter att barnkonventionen ska genomsyra alla nivåer i verksamheten: den politiska ledningen, chefer och medarbetare på alla nivåer, samt all landstingsfinansierad verksamhet.

3.7.5 Uppförandekod för leverantörer

Under 2016 läggs ett ökat fokus på arbetet med socialt ansvarstagande i offentlig upphandling. Detta innebär bland annat att fler uppföljningar genomförs för att säkerställa att landstingets leverantörer på allvar tillämpar Sveriges regioners och landstings uppförandekod för leverantörer i sina leverantörskedjor. Det innebär också att kravställande och

uppföljning tydligare integreras med de miljökrav som ställs. Därtill ska riskanalyser genomföras för de produkter och tjänster som landstinget upphandlar, som underlag för den strategiska utvecklingen av arbetet med uppförandekoden.

3.8 Arbetsgivare för framtiden

Förvaltningens genomförandeområde nr 4 i Framtidsplanen:
Säkerställa arbetet med den framtida kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården. Möjliggöra en systematisk analys av vilka kompetenser som behövs på kort och lång sikt så att landstinget i dialog med lärosäten och skolor kan rikta utbildningsinsatser mot just dessa områden.

3.8.1 Kompetensförsörjningsstrategi

Landstinget har under lång tid arbetat aktivt med kompetensförsörjningsfrågorna. Det finns dock ett behov av att arbeta med frågor såsom kompetensförsörjning, lönebildning, utbildning samt vidareutbildning på ett mer samlat och strategiskt sätt. Landstingsstyrelsens förvaltning får därför i uppdrag att ta fram en landstingsövergripande kompetensförsörjningsstrategi under 2016 som sedan fastställs av landstingsfullmäktige.

I praktiken ska strategin fungera som en styrmodell för kompetensförsörjningen. Syftet är att styra landstingets samlade insatser för en långsiktig och stabil kompetensförsörjning genom en tydlig process som ger en enhetlig bild av behovet. En viktig del i styrmodellen är ett verktyg som används för att ta fram prognoser över kommande kompetensbehov. Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att säkerställa att alla landstingsfinansierade vårdgivare rapporterar in personal- och vårddata till prognosmodellen för kompetensförsörjningen. Dessutom får landstingsstyrelsen i uppdrag att fastställa vilka data vårdgivarna ska rapportera in till prognosmodellen för kompetensförsörjningen samt på vilket sätt rapporteringen ska ske. Dessutom behöver landstingsstyrelsen i samråd med berörda myndigheter göra en översyn av landstingets rutiner och regelverk för vårddokumentation i syfte att förenkla, effektivisera och minska den administrativa bördan för vårdpersonalen.

För att utveckla arbetet med kompetensförsörjningen ska landstingets satsning på specialistutbildning av sjuksköterskor inom bristområden fortsätta. Inriktningen ska dock vara att specialistsjuksköterske-utbildningen ska ske inom högskolans ordinarie utbud. Användningen av uppdragsutbildningar bör successivt fasas ut. Landstingsstyrelsen får i

uppdrag att återkomma med förslag på en enhetlig modell för studielön till sjuksköterskor som vidareutbildar sig inom definierade bristområden. Det är viktigt att utbildningen håller en hög nivå och att det finns en stark koppling till vården under utbildningen. Vidareutbildning ska löna sig, varför specialistsjuksköterska bör vara en skyddad titel. Landstingsstyrelsen har vidare i uppdrag att beskriva hälso- och sjukvårdens förutsättningar och behov av specialistutbildade sjuksköterskor, i syfte att initiera en förändring av utbildningssystemet så det blir mer flexibelt och bättre på att möta vårdens behov av kompetens.

3.8.2 En attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare

Landstinget ska vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare som kan rekrytera, utveckla och behålla medarbetare samt säkerställa den framtida kompetensförsörjningen både på kort och på lång sikt. Därför arbetar Stockholms läns landsting kontinuerligt för ett välfungerande chef- och ledarskap, en god arbetsmiljö samt jämlika och jämställda arbetsplatser. Ledarskapet inom landstinget utvecklas genom särskilda insatser för att stärka befintliga chefers förmåga att leda verksamheterna och sina medarbetare. I samband med implementeringen av framtidens hälso- och sjukvård har landstingsstyrelsen i uppdrag att ta fram ett chef- och ledarskapsprogram för de nuvarande cheferna. Landstinget ska också identifiera och utveckla framtida ledare och chefer på samtliga nivåer. Ett sådant program finns redan för bolags- och förvaltningscheferna. Därför får landstingsstyrelsens förvaltning i uppdrag att utreda behovet av och formerna för ett landstingsgemensamt utvecklingsprogram för framtida chefer och ledare inom landstingets verksamheter.

Arbetsmiljön är en av de viktigaste faktorerna för att landstinget ska fortsätta att vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare. Särskilda satsningar på arbetsmiljön görs i anslutning till de förändringar som sker i och med framtidsplanen. Verksamheterna har möjlighet att söka finansiering för lokala arbetsmiljöprojekt som syftar till att förbättra både arbetssätt och arbetsmiljö. Dessutom arbetar landstinget sedan flera år med hälsofrämjande insatser som exempelvis subventionerad friskvård och erbjuder samtliga medarbetare flera certifierade utbildningar inom jämlikhet, jämställdhet och mångfald. Det finns även en särskild utbildning som tar upp hbt-frågor. Arbetet med att öka kunskapen om olika funktionsnedsättningar bör intensifieras. Detta för att öka kunskapen bland landstingets medarbetare om vikten av att arbeta aktivt med dessa frågor och på så sätt bidra till en bättre och tillgängligare arbetsmiljö för alla medarbetare.

Medarbetarnas kompetens, insatser och resultat ska tydligt kopplas till löneutvecklingen. Landstinget behöver se över och implementera centrala

riktlinjer för lönesättning, lönestrukturer och arbetsvillkor för att bättre stödja den långsiktiga kompetensförsörjningen och den lokala lönebildningen. Under 2016 ska effekterna av den särskilda lönesatsningen följas upp.

Arbetet med att öka kännedomen om Stockholms läns landsting som arbetsgivare ska vara långsiktigt. I en allt större konkurrens är det viktigt att tidigt möta ungdomar och studerande. De viktigaste ambassadörerna för landstinget och dess professioner är medarbetarna själva. Att möta yrkesföreträdare eller att själv få prova på att arbeta inom vården är det mest efterfrågade och det bästa sättet att inspirera ungdomar att söka en vårdutbildning eller ett arbete inom landstinget. Därför ska landstinget fortsätta erbjuda sommarjobb, prao och tillfällen till personliga möten med yrkesföreträdare för landstingets olika verksamheter. Landstinget måste också bli bättre på att anställa personer med funktionsnedsättning inom den ordinarie verksamheten.

En stor rekryteringsbas för Stockholms läns landsting är personer med utländsk vårdutbildning. För att underlätta och påskynda processen till legitimation och specialistbevis för personer med en utländsk vårdutbildning utanför EU/EES-området ska landstinget fortsätta att erbjuda auskultations- och praktikplatser, eller på annat sätt bidra till att dessa personer snabbt kommer ut i arbete. Landstinget behöver också se över arbetet med att rekrytera och anställa personer inom hälso- och sjukvården som har en examen från ett annat EU-land. Under 2016 ska landstingsstyrelsen tillsammans med ansvariga myndigheter utreda hur behoven kommer att utvecklas de kommande åren. Det är också viktigt att regeringen ger ansvariga myndigheter resurser för att påskynda valideringsprocessen.

3.8.3 Utbildning och kontinuerlig kompetensutveckling

Kompetensen hos samtliga yrkesgrupper måste tas tillvara och det är viktigt att säkerställa att alla medarbetare arbetar på toppen av sin kompetens. Därför ska det finnas tydliga kompetens- och karriärutvecklingsmöjligheter även för sjuksköterskor, precis som det gör för läkare. Ständiga förbättringar ställer krav på en fortlöpande utveckling av yrkesroller och ett samspel mellan olika yrkeskategorier. Arbetssätt och organisation ska stödja en hög produktivitet och patientsäkerhet.

I landstingets huvudmannaansvar ingår att säkerställa att hälso- och sjukvårdspersonalen i länet är rätt dimensionerad och har rätt kompetens. Det ställer krav på en nära och kontinuerlig samverkan samt en dialog med utbildningsanordnare och vårdens aktörer. Samverkan med högskolor och universitet ska resultera i att utbildningarnas genomförande, inriktning och

kvalitet samt dimensionering av utbildningsplatserna motsvarar de behov landstinget har som huvudman för hälso- och sjukvården. I det arbetet måste regeringen ta sitt ansvar och skjuta till medel så att dimensioneringen av och kvaliteten på de olika vårdutbildningarna motsvarar de behov som finns.

En fortlöpande kompetensutveckling av medarbetarna är en nödvändighet för att kunna upprätthålla en god och säker hälso- och sjukvård. I och med det nya LIF-avtalet behöver landstinget en ny modell som säkrar vårdprofessionernas möjligheter till kontinuerlig fortbildning. Landstingsstyrelsen ska därför se över behoven av en tydligare struktur för kompetensutvecklingen under 2016.

3.8.4 Interprofessionellt lärande och teamarbete

För att utöka utbildningskapaciteten och stödja ett interprofessionellt lärande och teamarbete ska kapaciteten inom de kliniska träningsmiljöerna – kliniskt träningscentrum, KTC, kliniska utbildningsavdelningar, KUA, och kliniska utbildningsmottagningar, KUM – utvecklas och stärkas. Det landstingsövergripande uppdraget ska tydliggöras. Verksamheterna ska utgöra en del av den verksamhetsförlagda utbildningen.

Landstingsstyrelsen har i uppdrag att under 2016 återkomma med förslag på ett landstingsövergripande uppdrag samt en lämplig finansieringsform för KTC, KUA och KUM.

Stockholms läns landsting använder KOLL, en modell för kompetensplanering. Tillsammans med IT-stödet ProCompetence ger modellen ett underlag för att planera och följa upp medarbetarnas kompetens utifrån verksamhetens mål och uppdrag. KOLL utgår från de roller och kompetenser som krävs för att utföra olika arbetsuppgifter. Rollerna som tas fram används gemensamt inom landstinget. Syftet med de gemensamma rollerna är att landstinget ska ställa samma krav på kompetenser för likvärdiga uppdrag. Dessutom synliggörs de kompetenser som krävs för att utföra olika arbetsuppgifter. Det gör att landstinget till exempel kan omfördela arbetsuppgifter för att effektivisera verksamheten eller hantera en brist inom en yrkeskategori. Det blir också möjligt att intensifiera och samordna kursutbud och kompetensutvecklingsinsatser inom olika bristkategorier. År 2016 ska minst 85 procent av landstingets förvaltningar och bolag ha börjat införa KOLL och modellen ska vara heltäckande till 2018.

Bemanningen inom hälso- och sjukvården ska utgå från patienternas behov. Verksamheterna har ett allt större behov av teamarbete där flera professioner samverkar. Detta kräver en bra samordnad planering och

schemaläggning av alla professioners arbetstider. Det finns stora möjligheter att styra bemanningen inom befintliga regler och avtal men landstinget nyttjar inte alltid dessa möjligheter. Landstingsstyrelsen får därför i uppdrag att under 2016 kartlägga de lokala avtal och regler som i dag ligger till grund för verksamheternas schemaläggning och införa enhetliga regler inom landstinget. GAT-personalplanering fortsätter att införas under 2016 och ska vara heltäckande på samtliga akutsjukhus till 2018.

Det är viktigt att vårdens olika professioner ges möjlighet till en god introduktion till yrkeslivet efter avslutade studier. De flesta sjukhusen har utvecklat ett introduktionsår för nyexaminerade sjuksköterskor. Det är viktigt att verksamheterna fortsätter det arbetet och utreder om det finns motsvarande behov inom andra yrkesgrupper.

3.9 Verksamhetsförändringar

Under 2016 fortsätter förvaltningen att anpassa arbetssätt och linjeorganisation efter beslutet om förstärkt styrning, inklusive ägarstyrning. Utöver detta kan en anpassning också behöva ske i takt med att förvaltningen i allt högre utsträckning arbetar med externt verksamhetsstöd i form av tjänster och service (se avsnitt 2.1.5, Ansvarsområden).

4. Verksamhetsstöd

4.1 Miljö

Landstingsstyrelsens förvaltnings miljöarbete styrs av landstingets miljöpolitiska program, Miljöutmaning 2016. Förvaltningens miljöarbete fyller två ändamål: dels utveckling, samordning och uppföljning för hela landstinget, dels det miljöarbete som utgår från specifika miljöaspekter i det förvaltningsinterna arbetet.

Landstingsstyrelsens förvaltning ingår i, samt leder och förvaltar det certifierade gemensamma miljöledningssystemet. I miljöledningssystemet ingår också hälso- och sjukvårdsförvaltningen, kulturförvaltningen, patientnämndens förvaltning, tillväxt- och regionplaneförvaltningen, AB Stockholms läns landstings Internfinans och Stockholm Care AB. Miljöledningssystemet fungerar som ett verktyg för förvaltningens miljöarbete. Det verksamhetsnära miljöarbetet och förvaltningens miljömål utvecklas kontinuerligt för att kunna integreras i styrningen av den ordinarie verksamheten. I det dagliga arbetet är det även under 2016 särskilt viktigt att en miljökonsekvensbedömning görs inför viktiga beslut och att miljöarbetet är integrerat i följande processer:

- verksamhetsplanering
- budget
- bokslut
- upphandling
- och att miljökonsekvensbedömning görs inför viktiga beslut.

Under 2016 implementeras en internationell standard för miljö, ISO 14001: 2015.

Det miljöpolitiska programmet innehåller krav på att en miljökonsekvensbeskrivning ska göras vid beslut. Detta har utretts av förvaltningen och förväntas leda till beslut om ett förfarande under 2016.

I och med årsbokslut 2016 sammanställs en miljöprestanda för perioden 2012–2016. Temat för det arbetsplatsnära miljöarbetet i det gemensamma miljöledningssystemet under året är ständiga förbättringar, vilket kommer att prägla både det strategiska och det operativa miljöarbetet inom förvaltningen.

Under hösten 2016 påbörjas ett utvecklingsarbete av miljöledningssystemet för att möta kraven i den nya ISO-standarden och målen i ett nytt miljöpolitiskt program för landstinget från och med 2017.

4.2 Socialt ansvarstagande

Under 2016 arbetar den enhet som har bildats kring social hållbarhet (SLL Social hållbarhet) med att samordna och ta fram arbetssätt för de frågor som ligger under 4.2, socialt ansvarstagande.

4.2.1 Likvärdig behandling av alla invånare

Jämlikhet och jämställdhet

Landstingsstyrelsens förvaltning har det landstingsövergripande ansvaret för verksamhetsområdet jämlikhet och jämställdhet. Under 2015 samordnas arbetet med social hållbarhet (vilket inkluderar jämlikhet och jämställdhet) inom landstinget i och med att enheten SLL Social hållbarhet har bildats inom avdelningen SLL Hållbarhet. Denna utveckling främjar styrningen av och en systematik i förvaltningens interna arbete med en likvärdig behandling av alla invånare under 2016. Den möjliggör också en utveckling av verktyg, metoder och rutiner. Under 2016 ska förvaltningen

- öka andelen verksamheter som använder könsuppdelad statistik i sina verksamhetsanalyser
- använda könsuppdelad statistik i både interna och externa kundundersökningar

- vidareutveckla och fortsätta att använda nyckeltal för jämlikhet och jämställdhet i ett verksamhetsperspektiv
- utvärdera uppföljningen av om det finns belägg för en ojämställd behandling eller diskriminering som framkommer vid genomlysningar, eller som uppmärksammas på annat sätt.

Nationella minoriteter och minoritetsspråk
Landstingsstyrelsens förvaltning har det landstingsövergripande strategiska ansvaret för arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk. Inom förvaltningen ska kartläggningen av de anställdas språkkompetenser fortsätta och olika insatser som ökar kännedomen om nationella minoriteter ska utföras.

4.2.2 Delaktighet för personer med funktionsnedsättning
Mer än bara trösklar är Stockholms läns landstings program 2011–2015 för delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Programmet syftar till att identifiera och undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning. Med utgångspunkt från programmets tre områden bemötande, kommunikativ tillgänglighet och fysisk tillgänglighet behöver förvaltningen fördela ansvar för planering och genomförande.

4.2.3 Uppförandekod för leverantörer
Arbetet med att ställa sociala krav i leverantörsledet kommer att förbättras med avseende på kvalitetskrav och uppföljning. De krav som ställs kommer att styra tydligare mot de förbättringar i leverantörsledet som landstinget anser behöver uppnås.

4.3 Säkra processer

4.3.1 Informationssäkerhet
Förvaltningen ska arbeta med informationssäkerhetsfrågor på ett systematiskt sätt i syfte att nå ständiga förbättringar och ändamålsenlig informationssäkerhet. Arbetet med att införa verktyg och metoder för ett systematiskt arbete inom förvaltningen behöver intensifieras under år 2016. Arbetet med att ta fram lokala styrdokument för informationssäkerhet har inletts och planeras att slutföras under år 2016.

Arbetet med att införa den obligatoriska e-utbildningen för informationssäkerhet, nya Disa, har påbörjats och ska intensifieras under året. Successivt införs också den så kallade compliance-processen som ska vara ett stöd för förvaltningen i det systematiska informationssäkerhets-arbetet.

4.3.2 Informationsförvaltning

Projektet Informationsredovisning, VIR, har sin grund i landstingsarkivets föreskrift om verksamhetsbaserade informationsredovisning (LA 2014-0223). Det är en ny modell för att redovisa handlingar, information och arkiv inom Stockholms läns landsting och ska vara införd senast 2018. Införandet av VIR innebär

- en modernisering av förvaltningens informationshantering
- gör det lättare att söka efter handlingar hos myndigheten, vilket ökar möjligheten till insyn enligt offentlighetsprincipen
- kommer även att underlätta en säker informationshantering.

Under 2016 kartlägger projektet alla arbetsprocesser som finns inom landstingsstyrelsens förvaltning, vilka handlingar som uppstår i dessa processer samt hur handlingarna ska hanteras.

4.3.3 Säkerhet

Förvaltningen fortsätter arbetet med att ta fram och tydliggöra lokala styrdokument för förvaltningens säkerhets-, brandskydds- och informationssäkerhetsarbete.

De lokala dokument som finns sedan tidigare revideras utifrån de nya policydokumenten och tas upp för beslut under det första eller det andra kvartalet 2016. Under samma kvartal fattas beslut om arbetet med att införa complience-verktyget i förvaltningen, samt att tydliggöra inom vilka delar detta verktyg ska användas.

Det samlade arbetet syftar till att allt säkerhetsarbete ska utgå från verksamheten och på så sätt bli en del vardagen. Sammantaget blir det systematiska säkerhetsarbetet ett verksamhetsskydd.

4.4 Landstingsstyrelsen som arbetsgivare

Förvaltningen ska vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare som kan rekrytera, utveckla och behålla medarbetare.

4.4.1 Stolta medarbetare

För att uppnå landstingets övergripande mål bedriver förvaltningen ett systematiskt förbättringsarbete utifrån de grundläggande principerna i landstingets personalpolicy. Likvärdiga möjligheter för män och kvinnor ska vara en självklarhet för arbetstagare inom förvaltningen.

- Förvaltningens medarbetare deltar i medarbetarprogrammet som har sin utgångspunkt i landstingets personalpolicy och rollbeskrivning för medarbetare samt ingående delar i AKA-index.

4.4.2 Chef- och ledarskap

Prioriterat område enligt förvaltningens verksamhetsplan:
Ledarskap och värdegrund – Säkerställa att chefer och ledare i förvaltningen arbetar efter landstingets ledarkriterier som beskriver ett önskvärt chef- och ledarskap:

- utvecklingsinriktat
- kommunikativt
- värdegrundsbaserat
- mål- och resultatinriktat.

Bra chefer och ledare skapar förutsättningar för ett bra arbetsklimat och en styrning som överensstämmer med landstingets mål. En viktig del i att vara en attraktiv arbetsgivare i dag och för framtiden är att chefer inom förvaltningen har den kompetens som behövs för att driva och genomföra ett förändringsarbete.

- Förvaltningens chefer deltar i chef- och ledarutvecklingsprogrammet som har sin utgångspunkt i landstingets personalpolicy, ledarkriterier, rollbeskrivning för chefer och AKA-index i medarbetarenkäten.
- Förvaltningens chefer erbjuds vid behov individuella chefscoachningsprogram.
- Förvaltningens chefer erbjuds att delta i mentor- och adeptprogram.
- Förvaltningens chefer erbjuds att genomgå UGL (utveckling, grupp, ledare).

4.4.3 Systematisk kompetensplanering

Rätt kompetens och rätt användning av kompetenser i verksamheterna säkerställer en väl fungerande verksamhet där medarbetarnas kompetens tas till vara och skapar förutsättningar för stolta medarbetare.

- Förvaltningen ska fortsätta implementeringen av Landstingsgemensam modell för kompetensplanering, KOLL, med IT-stödet Procompetence.

5. Ekonomi

5.1 Ekonomiskt utgångsläge

Tabellen nedan redovisar intäkter och kostnader i budget 2016 på en övergripande nivå. Som jämförelse redovisas bokslut 2014 och budget 2015.

mkr	Bokslut 2014	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2016 vs bokslut 2014	Budget 2016 vs budget 2015
Landstingsbidrag	2 910,8	2 928,6	3 075,2	5,6 %	5,0 %
Övriga intäkter inkl. försäljning av IT-tjänster	924,3	898,1	1 815,2	96,4 %	102,1 %
Summa intäkter	**3 835,1**	**3 826,7**	**4 890,4**	**27,5 %**	**27,8 %**
Verksamhetens kostnader	-3 594,4	-3 531,9	-4 143,0	15,3 %	17,3 %
Avskrivningar och finansnetto	-231,6	-294,8	-747,4	222,7 %	153,5 %
Summa kostnader inkl. finansnetto	**-3 826,0**	**-3 826,7**	**-4 890,4**	**27,8 %**	**27,8 %**
Resultat	**9,1**	**0,0**	**0,0**	**-100,0 %**	**0,0 %**

Enligt landstingsfullmäktiges beslut den 17 juni 2015 uppgår förvaltningens landstingsbidrag 2016 till 3 633,4 miljoner kronor. I det aktuella förslaget förutsätts att landstingsbidraget justeras tekniskt och minskas med 558,2 miljoner kronor till 3 075,2 miljoner kronor.

Under 2015 flyttades personal och verksamhet inom kommunikation organisatoriskt från hälso- och sjukvårdsförvaltningen till landstingsstyrelsens förvaltning. Med anledning av detta överförs ett landstingsbidrag på 56,4 miljoner kronor från hälso- och sjukvårdsnämnden till landstingsstyrelsen.

En ST-samordnare har tillsatts inom landstingsstyrelsens förvaltning med uppdraget att samordna och tydliggöra styrningen av ST-ersättningar och ST-utbildning i Stockholms läns landsting. Medel för ST-ersättning till akutsomatiken motsvarande ett landstingsbidrag på 262,1 miljoner kronor överförs som en effekt av detta från hälso- och sjukvårdsnämnden till landstingsstyrelsen. Sammantaget överförs 318,5 miljoner kronor från hälso- och sjukvårdsnämnden till landstingsstyrelsen.

En teknisk justering föreslås också till följd av bildandet av tillväxt- och regionplanenämnden. Justeringen av landstingsbidraget avser administrativa stödtjänster och ersättning till tillväxt- och regionplanenämnden. Landstingsbidraget för landstingsstyrelsens

förvaltning minskas med 3,0 miljoner kronor och överförs till den nya nämnden.

I och med driftsättningen av de olika byggfaserna på Nya Karolinska Solna överförs anläggningar och därmed kapitalkostnader för avskrivningar samt servicekostnad till verksamheten. Även kostnader för hyra enligt den beslutade hyresmodellen för Nya Karolinska kommer att överföras. Till följd av detta föreslås en teknisk justering och därtill en minskning av landstingsbidraget för förvaltningen till ett belopp av sammantaget 873,7 miljoner kronor för 2016.

LANDSTINGSBIDRAG 2015	MKR
Landstingsbidrag enligt landstingsfullmäktiges beslut om budget 2016	**3 633,4**
Flytt av verksamheter från HSF till LSF	+318,5
Överföring till tillväxt- och regionplanenämnden	-3,0
Överföring från NKS till HSF samt reduktion av ram	-873,7
Landstingsbidrag, slutlig budget 2015	**3 075,2**

LANDSTINGSBIDRAG (MKR)	Slutlig budget 2015	Slutlig budget 2016	Förändring	Procentuell förändring
Landstingsstyrelsens förvaltning, inklusive NKS Bygg	2 928,6	3 075,2	146,6	5,0 %

Budgeten för landstingsstyrelsens förvaltning 2016 bygger på ett landstingsbidrag om 3 075,2 miljoner kronor och innebär en ökning med 5,0 procent eller 146,6 miljoner kronor i jämförelse med föregående år.

Inom den utökade landstingsbidragsramen görs en planerad ökning av landstingsbidraget till NKS Bygg. I jämförelse med föregående år har den övriga verksamheten inom förvaltningen fått ett minskat landstingsbidrag i budgetbeslut 2016. Inom budgetramen finansieras fortsatta satsningar på arbetsmiljöprojekt inom sjukvården, stärkt IT, lösningar för bättre och tydligare IT-säkerhet, ett utökat stöd till SLL Innovation på Danderyds Sjukhus AB, samt praktikplatser för funktionsnedsatta. Innovationsfonden som inrättades under 2015 får också fortsatt finansiering inom den tilldelade ramen. Förvaltningens verksamheter har fått ett effektiviseringskrav som motsvarar de förväntade kostnadsökningarna, inklusive den beräknade löneökningen för 2016. Genom de föreslagna tekniska justeringarna tillförs landstingsstyrelsens förvaltning medel från hälso- och sjukvårdsförvaltningen som finansierar det nyinrättade funktionsområdet SLL Kommunikation och press. Den fortsatta samordningen av ST-ersättning inom landstinget medför att

landstingsbidraget till utbildningsområdet ökar då medel överförs från hälso- och sjukvårdsnämnden även för denna verksamhet.

Förvaltningens totala intäkter i budget 2016 ökar med 27,8 procent i jämförelse med budget 2015. Det förklaras främst av att de övriga intäkterna är högre på grund av vidarefakturering av hyror och servicekostnader från NKS Bygg till verksamheten. Dessutom budgeteras för en högre försäljning av IT-tjänster från SLL IT. SLL IT har beslutat att behålla 2015 års prisnivå för tjänster med oförändrat innehåll i budget 2016. Det innebär att ökningen av kundintäkter antingen beror på volymförändringar, ett förändrat innehåll i tjänsterna eller att nya tjänster erbjuds.

Kostnadsökningsutrymmet är cirka 27,8 procent vid en jämförelse mellan budget 2015 och budget 2016. Ökningen förklaras främst av ökade kostnader för avskrivningar och räntekostnader för Nya Karolinska Solna. Övriga kostnadsökningar förklaras främst av de verksamhetsförändringar som sker i syfte att samordna kommunikationsresurser och ersättningen för ST-utbildningar inom Stockholms läns landsting.

Budget 2016 har ett kostnadsökningsutrymme på totalt cirka 27,8 procent, även i jämförelse med bokslut 2014. De ökade kostnaderna förklaras främst av ökade räntekostnader och kostnader för avskrivningar för Nya Karolinska Solna. Även de genomförda satsningarna på framför allt arbetsmiljöprojekt inom sjukvården under 2015 och 2016 påverkar kostnadsutvecklingen.

För 2015 prognostiseras ett positivt helårsresultat på 85 miljoner kronor, vilket ska jämföras med det budgeterade nollresultatet. I syfte att möta kravet på besparing och effektivisering som uttrycks i SLL Mål och budget 2015 och har beslutats av fullmäktige, fortlöper arbetet inom förvaltningen med att identifiera och konkretisera besparingsområden och aktiviteter. Besparingsmålet på 50 miljoner kronor tydliggörs fortlöpande i de prognoser som förvaltningen sammanställer för 2015. I budget 2016 har verksamheterna fått besparingsmål som motsvarar de förväntade kostnadsökningarna, inklusive en budgeterad löneökning på 2,0 procent.

5.2 Nyckelfaktorer som påverkar ekonomin

I budget 2016 och under kommande planeringsår förändras resursbehovet för byggnationen av Nya Karolinska Solna. Driftsättningen av de olika sjukhusfaserna påverkar då avskrivningar, räntor samt servicekostnader i resultaträkningen i allt högre utsträckning. Samtidigt minskar kostnaderna för hyror då endast en mindre post kvarstår för de evakueringshyror som tidigare utgjort en större andel av NKS Byggs resultaträkning. Effekterna

inom NKS Bygg är den enskilt största posten som påverkar förvaltningens budget 2016 samt kommande år.

- NKS Bygg får 733,9 miljoner kronor i utökad ram i jämförelse med budget 2015, vilket motsvarar en ökning på 255,9 procent.

Landstingsstyrelsens förvaltning, exklusive NKS Bygg, har fått en reducerad landstingsbidragsram i budget 2016 i jämförelse med föregående år. Den totala minskningen motsvarar 29,1 miljoner kronor. Inom den tilldelade ramen genomför förvaltningen beslutade satsningar inom nedanstående områden:

- en fortsatt satsning på samarbetet med Kungliga Tekniska högskolan samt Stockholms Universitet inom forskning och utveckling på sammanlagt 25 miljoner kronor, i enlighet med direktiven i tidigare beslutade SLL Mål och budget för 2014
- lösningar för bättre och tydligare IT-säkerhet med 2 miljoner kronor
- en ökad satsning på SLL Innovation på Danderyds sjukhus med 1 miljon kronor
- en planerad reduktion av bidraget till satsningen på stärkt IT med 27 miljoner kronor, vilket betyder att ramen för uppdraget motsvarar 29 miljoner kronor i budget 2016
- övriga anpassningar och omprioriteringar på -1,0 miljoner kronor inom förvaltningen.

De totala satsningarna och omfördelningarna enligt ovan uppgår till 733,9 miljoner kronor.

I budget 2016 tar förvaltningen hänsyn till den reducerade ramen på motsvarande 29,1 miljoner kronor. Dessutom reduceras landstingsbidragsramen med de föreslagna tekniska justeringarna med ytterligare 558,2 miljoner kronor för 2016.

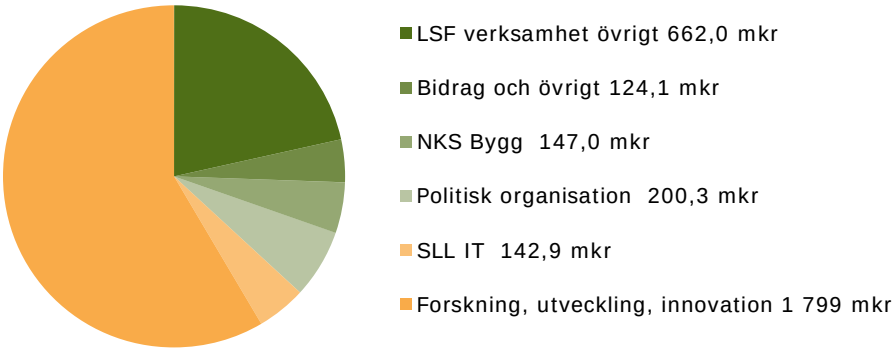
Sammantaget är summan av ovanstående poster för den utökade landstingsbidragsramen för förvaltningen 146,6 miljoner kronor i budget 2016.

5.3 Antaganden i budgetunderlaget

Utifrån direktiven och ramarna för landstingsstyrelsens förvaltning 2016, samt de föreslagna tekniska justeringarna, har förvaltningen sammanställt en budget enligt kravet på nollresultat.

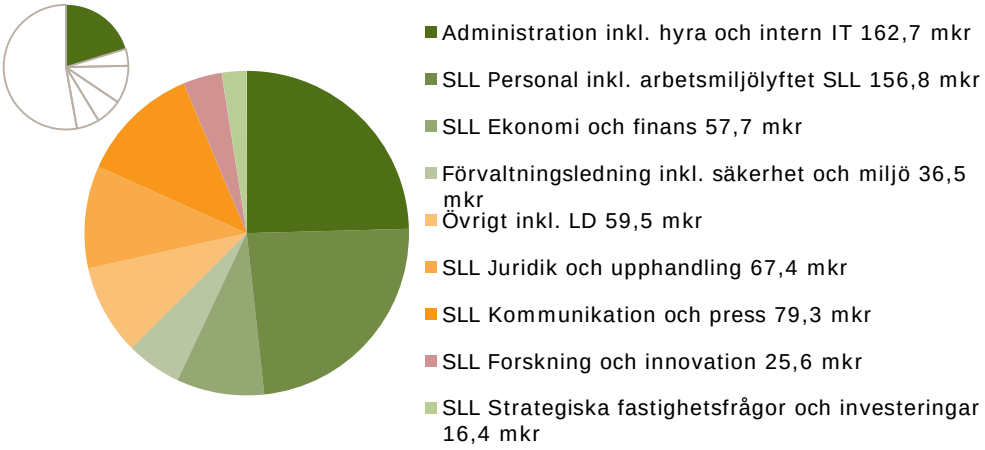
I budget 2016 fördelas förvaltningens totala skatteintäkter per verksamhet enligt nedanstående diagram.

LANDSTINGSBIDRAG (SKATTEINTÄKTER) TOTALT

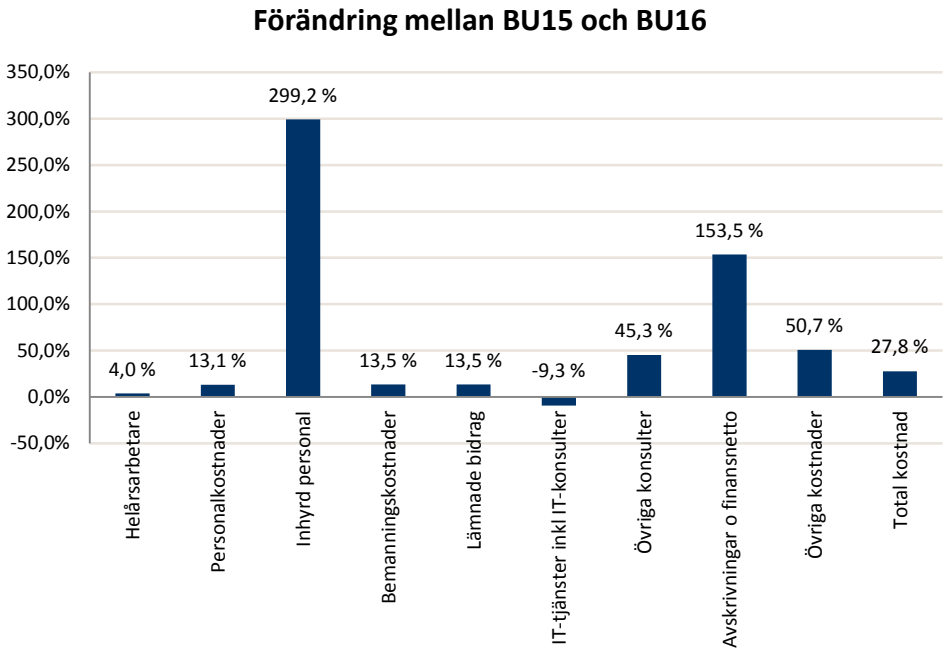

Inom området LSF Övrig verksamhet fördelar sig skatteintäkterna enligt nedanstående diagram.

LANDSTINGSBIDRAG (SKATTEINTÄKTER) FÖRDELNING LSF VERKSAMHET, ÖVRIGT

Förvaltningens kostnader, inklusive avskrivningar och finansnetto, ökar med 1 063,7 miljoner kronor, vilket motsvarar 27,8 procent mellan budget 2015 och budget 2016.

Nedan specificeras kostnader med en större procentuell förändring.

Personalkostnaderna ökar med 13,1 procent. Ökningen består av en generell löneuppräkning för 2016 på 2,0 procent, samt att antalet helårsarbeten ökar med 36 personer. Det motsvarar en ökning på 4,0 procent i jämförelse med budget 2015.

Ökningen förklaras av de verksamhetsförändringar som genomförs under återstoden av 2015 samt planerade personalökningar i budget 2016. Dessa beror bland annat på samordningen av kommunikationsresurser inom landstinget med placering inom landstingsstyrelsens förvaltning, på uppbyggnaden av Stockholms medicinska biobank och på övriga planerade förstärkningar inom strategiskt viktiga områden.

Kostnaderna för inhyrd personal ökar från 1 miljon kronor till 4,0 miljoner kronor, vilket motsvarar 299,2 procent. Inhyrd personal budgeteras inom SLL IT.

Posten lämnade bidrag ökar med 13,5 procent som ett resultat av överföringen av akutsomatikens ST-ersättning från hälso- och sjukvårdsförvaltningen till landstingsstyrelsens förvaltning.

Kostnader för IT-tjänster inklusive IT-konsulter minskar med 9,3 procent, vilket främst är relaterat till minskade kostnader för externa driftsleverantörer.

Kostnaden för övriga konsulter ökar med 45,3 procent mellan åren. Det är en effekt av att SLL Kommunikation och press har inrättats, samt av den stärka ägarstyrningen som organisatoriskt kommer att tillhöra landstingsstyrelsens förvaltning. Dessutom ökar konsultkostnaderna för strategiska investeringsuppdrag som vidarefaktureras från SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar.

Avskrivningar och finansnetto ökar med 153,5 procent som ett resultat av byggnationen av Nya Karolinska Solna. Orsaken är överlämningen av den första sjukhusdelen till Stockholms läns landsting den 1 juni 2016. I takt med att driftsättningen ökar följer avskrivningar och räntekostnader med.

Övriga kostnader ökar med 50,7 procent, framför allt på grund av ökade kostnader för fastighetsservice på drygt 400 procent i samband med driftstarten av Nya Karolinska Solna. Dessutom ökar kostnaderna för IT-programvaror och licenser. Hyreskostnaderna minskar med 16,4 procent då evakueringshyrorna inom NKS Bygg sjunker i jämförelse med tidigare år.

5.4 Resultatbudget

Resultaträkning Mkr	Budget 2016	Budget 2015	Bokslut 2014	Förändring Budget 2016/Budget 2015	Förändring Budget 2016/Bokslut 2014
Landstingsbidrag	3 075,2	2 928,6	2 910,8	5,0 %	5,6 %
Försäljning av IT-tjänster	794,8	698,6	628,2	13,8 %	26,5 %
Övriga intäkter	1 020,4	199,5	296,1	411,5 %	244,6 %
S:a verksamhetens intäkter	**4 890,4**	**3 826,7**	**3 835,1**	**27,8 %**	**27,5 %**
- varav internt SLL	*4 755,4*	*3 688,2*	*3 729,4*	*28,9 %*	*27,5 %*
Personalkostnader	-782,1	-691,7	-649,7	13,1 %	20,4 %
- varav utbildning och konferenser	*-11,4*	*-12,7*	*-12,9*	*-10,2 %*	*-11,6 %*
- varav personalrepresentation	*-6,1*	*-6,2*	*-7,9*		
Lämnade bidrag	-2 045,1	-1 802,3	-1 853,8	13,5 %	10,3 %
Hyreskostnader	-120,2	-143,7	-143,1	-16,4 %	-16,0 %
IT-programvaror och IT-licenser	-129,2	-109,1	-136,6	18,4 %	-5,4 %
IT-tjänster inkl. IT-konsulter	-370,9	-408,9	-340,7	-9,3 %	8,9 %
Övriga konsulter	-149,1	-102,7	-128,5	45,2 %	16,0 %
Övriga kostnader	-546,4	-273,5	-342,0	99,8 %	59,8 %
S:a verksamhetens kostnader	**-4 143,0**	**-3 531,9**	**-3 594,4**	**17,3 %**	**15,3 %**
- varav internt SLL	*-1 950,9*	*-1 683,5*	*-1 881,2*	*15,9 %*	*3,7 %*
Avskrivningar	-295,6	-152,5	-131,1	93,8 %	125,5 %
Finansnetto	-451,8	-142,3	-100,5	217,5 %	349,6 %
Årets Resultat	**0,0**	**0,0**	**9,1**		**-100,0 %**

Jämförelse mellan budget 2016 och budget 2015

Förvaltningens landstingsbidrag ökar med 146,6 miljoner kronor eller 5,0 procent i jämförelse med budget 2015. Ökningen består av 733,9 miljoner kronor till byggnationen av Nya Karolinska Solna. Förändringen av landstingsbidraget mellan budget 2015 och budget 2016 inkluderar en sänkt ram motsvarande 29,1 miljoner kronor för förvaltningens övriga verksamhet som en konsekvens av förvaltningens andel av besparingsmålet på 400 miljoner kronor. Dessutom påverkar de föreslagna tekniska justeringarna en nettoreduktion på motsvarande 558,2 miljoner kronor.

Försäljningen av IT-tjänster ökar med 13,8 procent. Orsaken är i första hand en effekt av volymförändringar och ett förändrat innehåll i tjänsterna eller i erbjudandet av nya IT-tjänster. Intäkterna för Berga naturbruksgymnasium ligger på 42,5 miljoner kronor, vilket är 15,5 procent högre än i 2015 års budget på motsvarande 36,8 miljoner kronor.

SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar höjer budgeten väsentligt för övriga intäkter 2016 i jämförelse med budgeten 2015, vilket framför allt beror på driftsättningen av delar av anläggningen Nya Karolinska Solna. I enlighet med den hyresmodell som har tagits fram delfinansierar ägaren cirka 50 procent av hyran. Det medför att Karolinska Universitetssjukhuset faktureras hyra och servicekostnader motsvarande cirka 480 miljoner kronor under 2016, medan Koncernfinansiering faktureras cirka 276 miljoner kronor under året för ägarens delfinansiering i det nya sjukhuset.

Övrig verksamhet inom SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar vidarefakturerar konsultkostnader för strategiska fastighetsinvesteringar till Landstingsfastigheter Stockholm, samt konsulttid för strategiska utrustningsinvesteringar till sjukhusen. Det är främst arbetet med Norra Hagastaden som ger en ökning av övriga intäkter mellan budgetåren 2015 och 2016 för denna verksamhet.

Personalkostnaderna ökar med totalt 90,4 miljoner kronor som ett resultat av verksamhetsförändringar och förstärkning inom SLL IT, samt av strategiskt viktiga funktioner. I ökningen inkluderas även planerade löneökningar. Personalomkostnadspålägget är oförändrat i jämförelse med budget 2015. För år 2016 budgeteras för ytterligare 36 helårsarbeten i jämförelse med budget 2015.

Kostnaden för lämnade bidrag ökar med 242,8 miljoner kronor i jämförelse med budget 2015. Det förklaras främst av överföringen av akutsomatikens medel för ST-ersättningar till förvaltningen.

Kostnaderna för IT-tjänster minskar mellan åren och avser i första hand driftsleverantörer. Den främsta orsaken till detta är att kostnaden för W7-projektet och stärkt IT minskar med cirka 28 miljoner kronor mellan åren. Kostnaden för IT-konsulter ökar något mellan budgetåren.

Kostnaden för övriga konsulter ökar i budget 2016 i jämförelse med 2015. Orsaken är bland annat konsulter som arbetar med strategiska fastighets- och utrustningsinvesteringar som sedan faktureras vidare till landstingsfastigheter och sjukhusen. Dessutom ökar det nya funktionsområdet SLL Kommunikation och press kostnaden för övriga konsulter. Uppdraget att stärka ägarstyrningen inom Stockholms läns landsting bidrar också till en ökning av konsultkostnaderna i budget 2016.

För avdelning NKS Bygg förväntas hyreskostnaderna i resultaträkningen minska i jämförelse med tidigare år då tilläggshyrorna för de genomförda evakueringsåtgärderna minskar. Däremot tillkommer hyreskostnader för den lösa konsten, om än till en betydligt lägre nivå.

I och med driftsättningen av den första sjukhusdelen ökar kostnaderna enligt projektavtalet för hårda och mjuka servicetjänster med cirka 165 miljoner kronor i jämförelse med budget 2015. Tjänsterna innefattar exempelvis lokalvård, logistik, bevakning och fastighetsskötsel. Även finansiella kostnader i form av ränta och avskrivningar för NKS Bygg ökar kraftigt i jämförelse med budget 2015. Avskrivningskostnaderna baseras på en komponentfördelning av anläggningstillgången. Sammantaget ökar de finansiella kostnaderna för Nya Karolinska Solna med cirka 407 miljoner kronor i budget 2016.

Den allra största förändringen i budget 2016 i jämförelse med tidigare år är driftsättningen av delar av Nya Karolinska Solna, samt den effekt som servicekostnader, avskrivningar och räntekostnader får i resultaträkningen.

Jämförelse mellan budget 2016 och bokslut 2014

Landstingsbidraget ökar med 164,4 miljoner kronor, motsvarande 5,6 procent, i jämförelse med bokslut 2014. Förändringen förklaras av ökningar i landstingsbidraget under de två åren 2015 och 2016. År 2016 utökas budgetramen med 146,6 miljoner kronor, medan ramen för landstingsstyrelsen inklusive NKS Bygg utökades med 17,8 miljoner kronor i budget 2015. Det ökade landstingsbidraget förklaras främst av satsningar på arbetsmiljöprojekten inom sjukvården och stärkt IT under 2015, samt den pågående byggnationen av Nya Karolinska Solna.

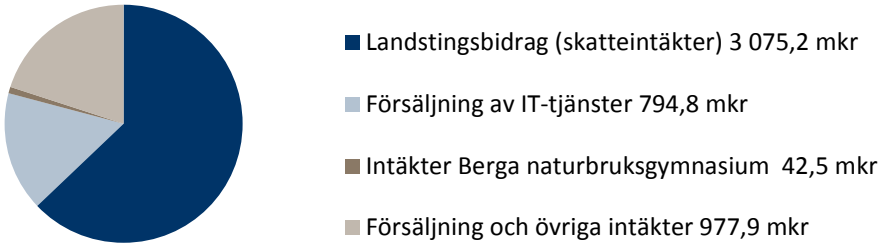
De ökade personalkostnaderna är en effekt av två års lönerevisioner samt att antalet helårsarbetare har ökat med 40 personer, i jämförelse med bokslut 2014.

Ökningen av lämnade bidrag förklaras av två års satsningar inom forskning, utveckling och innovation, samt de tillkommande arbetsmiljöprojekten inom sjukvården från budget 2015. Överföringen av akutsomatikens medel för ST-ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden till landstingsstyrelsens förvaltning innebär också en ökad kostnad för lämnade bidrag, i jämförelse med 2014.

Ökningen av avskrivningar och finansnetto är en effekt av investeringarna i Nya Karolinska Solna.

5.4.1 Intäkter

INTÄKTER

Totalt har landstingsstyrelsens förvaltning en omsättning på 4 890,4 miljoner kronor i budget 2015.

Landstingsstyrelsens förvaltning finansieras främst via landstingsskatten, det så kallade landstingsbidraget, som uppgår till 3 075,2 miljoner kronor i budget 2016. Det motsvarar 62,9 procent av de totala intäkterna. De övriga intäkterna består främst av hyresintäkter samt vidaredebiterade servicekostnader i enlighet med projektavtalet för Nya Karolinska Solna på sammantaget 767,0 miljoner kronor. I totalbeloppet 977,9 miljoner kronor för övriga intäkter och försäljning ingår även vidarefakturerade kostnader för konsultuppdrag som är relaterade till strategiska fastighets- och utrustningsinvesteringar. Dessutom budgeteras för 2016 en försäljning av IT-tjänster på motsvarande 794,8 miljoner kronor, samt kommunal skolpeng och övrig försäljning från Berga naturbruksgymnasium på sammantaget 42,5 miljoner kronor.

Försäljningen av IT-tjänster förväntas öka med totalt cirka 96,2 miljoner kronor i budget 2016, i jämförelse med budget 2015. Det beror på att SLL IT:s försäljning av IT-tjänster ökar med 98,1 miljoner kronor. Ökningen av IT-intäkterna beror på volymförändringar, ett förändrat innehåll i tjänsterna eller erbjudande av nya tjänster. Prisnivån för tjänster med ett oförändrat innehåll är densamma som för år 2015. I jämförelse med budget 2015 beräknas den kommunala skolpengen och försäljningen från Berga naturbruksgymnasium öka med 5,7 miljoner kronor i budget 2016. Det är framför allt övriga intäkter som ökar med sammantaget 13,6 miljoner kronor.

SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar, inklusive NKS Bygg, budgeterar 840,3 miljoner kronor för övriga intäkter 2016. De består i huvudsak av intäkter för hyra och servicekostnader och debiteras Karolinska Universitetssjukhuset och Koncernfinansiering som ett resultat av driftsättningen av delar av anläggningen Nya Karolinska Solna. Intäkter

för vidaredebiterade konsultkostnader för uppdrag inom strategiska fastighets- och utrustningsinvesteringar ingår också i 2016 års budget.

Som en konsekvens av det låga ränteläget räknar förvaltningen med lägre ränteintäkter än i budget 2015.

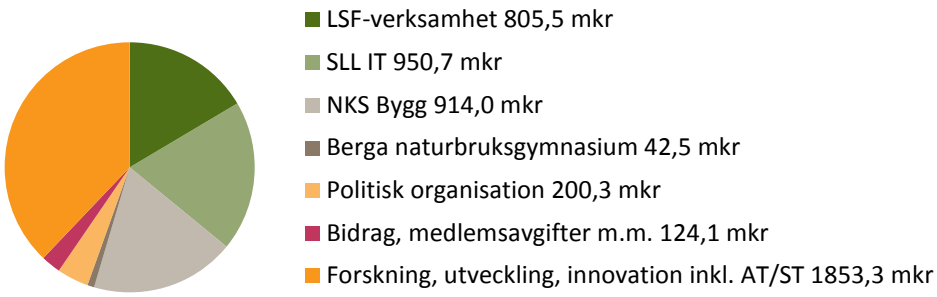
5.4.2 Kostnader

I tabellen nedan redovisas förvaltningens kostnader, fördelade per område. I jämförelse med budget 2015 har de totala kostnaderna ökat med 1 063,7 miljoner kronor, vilket motsvarar 27,8 procent. Ökningen förklaras i första hand av att kostnaderna som är relaterade till byggnationen av Nya Karolinska Solna ökar enligt plan. Dessutom påverkar genomförda och planerade verksamhetsförändringar kostnadsutvecklingen inom förvaltningens verksamhet.

I budget 2016 uppgår de totala kostnaderna, inklusive avskrivningar och finansnetto, till 4 890,4 miljoner kronor och fördelar sig enligt nedan.

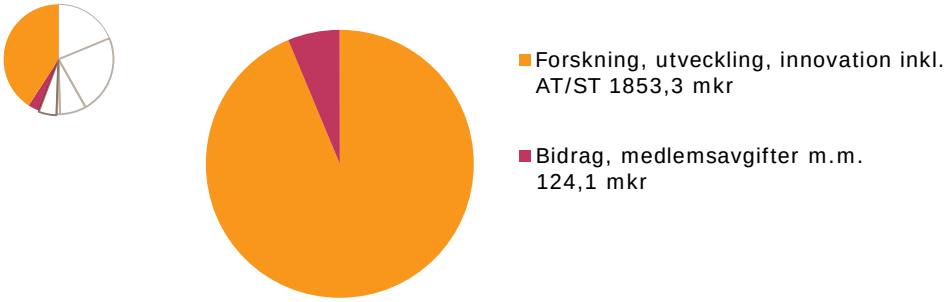
OMRÅDE	Budget 2016 mkr	Budget 2015 mkr	Förändring budget 2016/2015 mkr	Förändring budget 2016/2015 %
Forskning, utveckling innovation och bidrag	1 977,4	1 692,2	285,2	16,9 %
Politiska kostnader	200,3	200,3	0,0	0,0 %
LSF Verksamhet	805,5	718,2	87,3	12,2 %
SLL IT	950,7	882,3	68,4	7,8 %
NKS Bygg	914,0	296,9	617,1	207,8 %
Berga naturbruksgymnasium	42,5	36,8	5,7	15,5 %
Summa	**4 890,4**	**3 826,7**	**1 063,7**	**27,8 %**

KOSTNADER

I budget 2016 uppgår de totala kostnaderna till 4 890,4 miljoner kronor och dessa fördelas enligt ovan.

KOSTNADER: FORSKNING, UTVECKLING, INNOVATION OCH BIDRAG

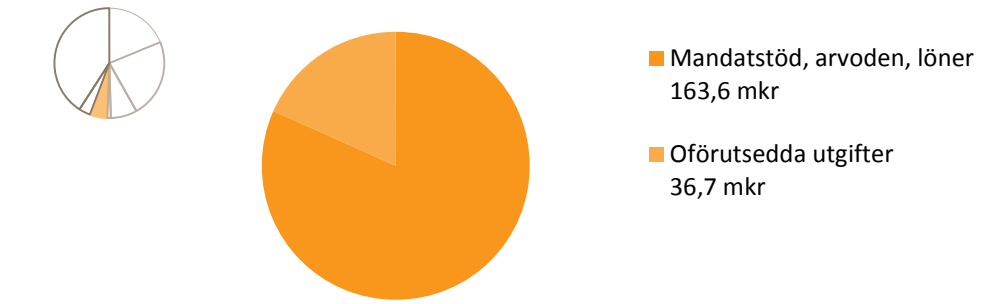
Budgeten inom området forskning, utveckling och innovation avser medel som förmedlas till verksamheterna inom Stockholms läns landsting via landstingsstyrelsens förvaltning. Landstingets satsningar inom forskning, utveckling och innovation finansieras genom ett statligt anslag för läkarutbildning och forskning, ALF-anslaget, och genom landstingets riktade satsningar. År 2015 uppgick satsningen inom forskning, utveckling och innovation till knappt 1,6 miljarder kronor, vilket bland annat innefattar ett forskningssamarbete med Kungliga Tekniska högskolan och Open Lab. I 2015 års budget finansierades även den fortsatta etableringen av Stockholms medicinska biobank samt inrättandet av en innovationsfond inom Stockholms läns landsting.

I budget 2016 satsar landstinget och staten tillsammans ytterligare cirka 17 miljoner kronor i jämförelse med 2015 för att i huvudsak finansiera ALF-medicinska projekt och andra särskilda satsningar inom samarbetet mellan Karolinska institutet och Stockholms läns landsting. För år 2016 beräknas statens preliminära anslag för läkarutbildning och forskning öka med 26,8 miljoner kronor i jämförelse med 2015. Innovationsfonden med 10 miljoner kronor flyttas från budgeten för forskning, utveckling och innovation till den övriga verksamheten inom landstingsstyrelsens förvaltning. Dessutom tillförs 262,1 miljoner kronor från hälso- och sjukvårdsnämnden för akutsomatikens ST-ersättning.

Forskning, utveckling, innovation	2015			2016			Ändring 2015/2016	
MKR	Staten	SLL	Totalt	Staten	SLL	Totalt	Staten	SLL
Gemensam satsning stat och SLL	593,7	498,1	**1 091,8**	620,5	488,1	**1 108,7**	26,8	-10,0
SLL-interna utbildningar AT/ST/PTP		472,4	**472,4**		734,5	**734,5**		262,1
Summa	593,7	970,5	**1 564,2**	620,5	1 222,6	**1 843,2**	**26,8**	**252,1**

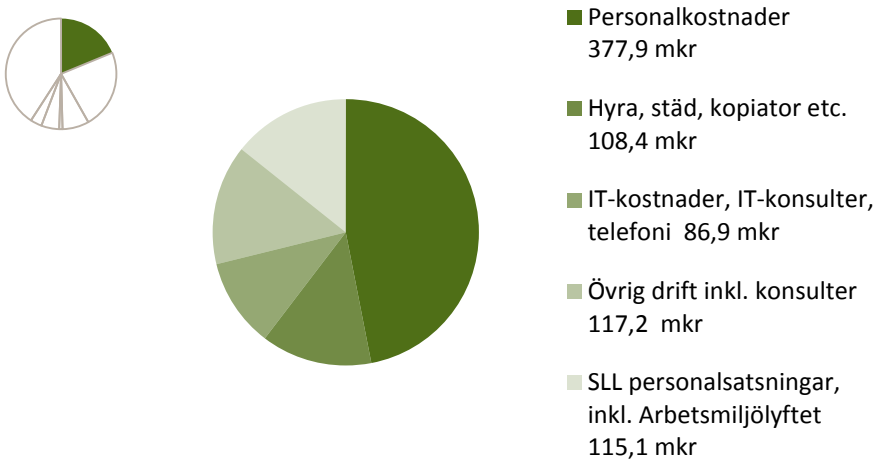
Cirka 124,1 miljoner kronor har avsatts i budgeten för bidrag till stiftelser och föreningar, handikapporganisationer, samt förbunds- och medlemsavgifter. Bidragen specificeras i bilaga 1.

KOSTNADER: POLITISKA KOSTNADER

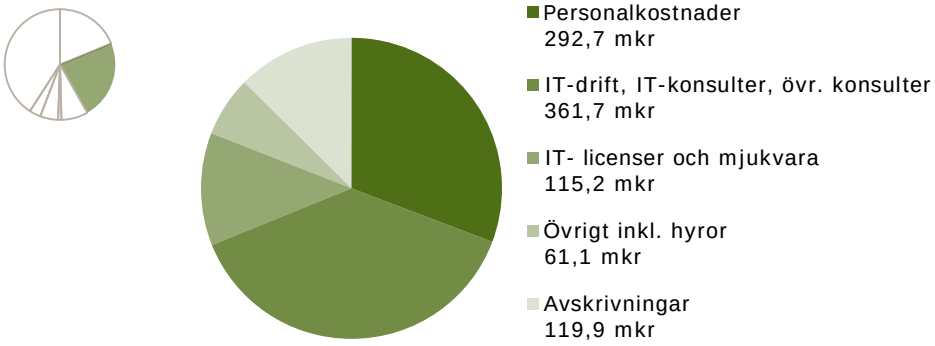
I budget 2016 uppgår de politiska kostnaderna till totalt 200,3 miljoner kronor. I beloppet ingår mandatstöd, arvoden och löner samt ett kanslianslag på totalt 163,6 miljoner kronor. I totalsumman ingår också 36,7 miljoner kronor som är avsedda för landstingsstyrelsens oförutsedda utgifter.

KOSTNADER: LSF VERKSAMHET

I jämförelse med budget 2015 har kostnaderna för förvaltningens verksamhet (LSF Verksamhet) ökat med netto 87,3 miljoner kronor, vilket motsvarar 12,2 procent. Ökningen förklaras framför allt av genomförda och budgeterade verksamhetsförändringar med avseende på kommunikationsresurser, samt stärkt ägarstyrning. Dessutom ger överföringen av innovationsfonden från området för forskning, utveckling och utbildning till övrig verksamhet inom förvaltningen en utökning på 10 miljoner kronor.

KOSTNADER: SLL IT

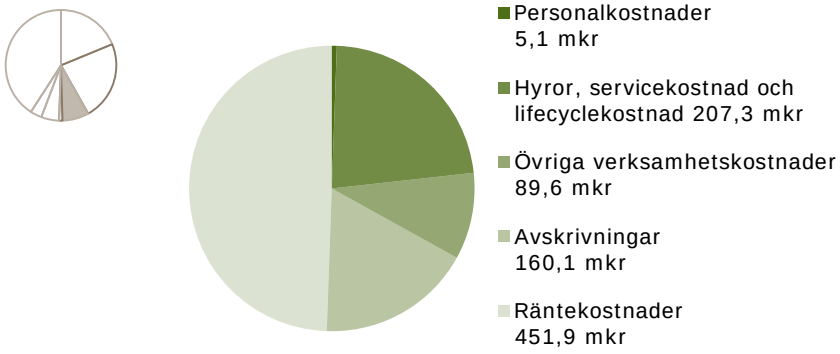
Kostnadsökningen inom SLL IT mellan budget 2015 och budget 2016 motsvarar 68,3 miljoner kronor och förklaras till stor del av att personalkostnaderna ökar med 35,7 miljoner kronor. Samtidigt ökar avskrivningskostnaderna för IT med cirka 29,4 miljoner kronor. De ökade personalkostnaderna förklaras av ökad bemanning inom avdelningen

infrastruktur och drift på SLL IT, vilket är en konsekvens av nya tjänsteområden.

Kostnaderna för avskrivningar ökar på grund av satsningen på stärkt IT inom Stockholms läns landsting. Investeringen av PC:s i samband med att Windows 7 infördes påverkar nu avskrivningarna fullt ut. Övriga kostnadsslag ökar med sammantaget 3,3 miljoner kronor. Ökningarna avser framför allt licenser, mjukvara och övriga driftskostnader. Även kostnader för konsulter ökar vilket bland annat beror på ökade insatser i projektet Nya Karolinska Solna.

En minskning kan däremot ses på kostnaderna för IT-driften. Det förklaras främst av att kostnaden för Windows 7-projektet och stärkt IT minskar med cirka 28 miljoner kronor mellan åren.

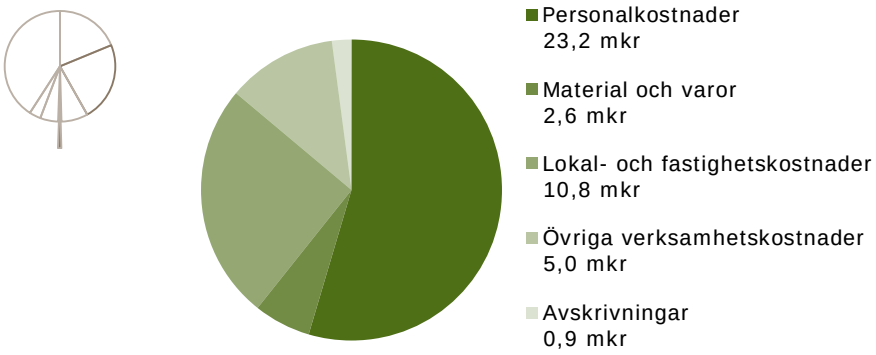
KOSTNADER: NKS BYGG

Under 2016 beräknas NKS Bygg omsätta cirka 914 miljoner kronor. Den största kostnaden utgörs av räntekostnader för den pågående investeringen och motsvarar cirka 451,9 miljoner kronor i budget 2016. Räntekostnaderna utgör tillsammans med avskrivningarna 67,0 procent av de totala budgeterade kostnaderna för Nya Karolinska Solna. Servicekostnad och livscykelkostnad är andra stora kostnadsposter i budget 2016. De övriga verksamhetskostnaderna utgörs i huvudsak av en reserv på 69,8 miljoner kronor som ligger i NKS Byggs budget för oförutsedda händelser inför driftstart.

Hyreskostnaderna har fram till 2015 varit en stor post i NKS Byggs resultaträkning i form av tilläggshyror för evakueringsåtgärder som har belastat projektet. I budget 2016 minskar hyreskostnaderna kraftigt då endast en mindre kostnad för dessa evakueringshyror kvarstår.

KOSTNADER: BERGA NATURBRUKSGYMNASIUM

Berga naturbruksgymnasium ägs och drivs av landstinget men finansieras främst av den kommunala skolpengen som står i direkt proportion till antalet elever på skolan. Till viss del bidrar försäljning av produkter från anläggningen också till finansieringen.

Under de senaste åren har verksamheten på Berga haft färre elever än beräknat vilket har påverkat ekonomin negativt. För helåret 2015 prognostiseras ett negativt resultat motsvarande cirka 16 miljoner kronor. Dessutom är andelen elever med särskilda behov större än tidigare vilket har medfört högre personalkostnader. En kraftig hyreshöjning har också påverkat verksamhetens ekonomi negativt. Inför 2016 budgeteras en högre övrig intäkt medan den kommunala skolpengen förväntas minska. Det sker ett löpande arbete för att hitta anpassningar på kostnadssidan utan att äventyra skolans verksamhet. Budget 2016 innefattar ett antagande om att mjölkproduktionen ska avvecklas under året, vilket förbättrar resultatet med cirka 1 miljon under 2016 och med cirka 2 miljoner årligen från 2017 och framåt.

Jämförelse mellan budget 2016 och bokslut 2014

Inom funktionsområdet SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar och avdelningen NKS Bygg finns den största förändringen då budget 2016 jämförs med årsbokslut 2014. Det beror på driftsättningen av delar av Nya Karolinska Solna och den effekt servicekostnader, livscykelkostnader och finansiella kostnader får i resultaträkningen. Den första sjukhusfasen i anläggningen överlämnas till landstinget den 1 juni 2016. Forskningshuset är planerat att överlämnas den 21 september 2016 och garaget under torget den 5 juli 2016. Detta får effekt på NKS Byggs resultaträkning på både intäkts- och kostnadssidan.

Inom resten av förvaltningen ökar främst personalkostnader, lämnade bidrag samt övriga konsultkostnader när budget 2016 jämförs med årsbokslut 2014.

Personal

Antalet helårsarbetare i den slutliga budgeten 2016 ökar netto med 36 personer till 927 stycken, i jämförelse med budget 2015. Utgångsläget för antalet budgeterade helårsarbeten år 2016 är de 876 stycken som fanns inom förvaltningen per den sista september 2015. I budget 2016 ökar antalet helårsarbeten med 36 personer som ett resultat av framför allt samordningen av kommunikationsresurser inom landstingsstyrelsens förvaltning. Uppbyggnaden av Stockholms medicinska biobank samt ägarstyrningsfunktionen inom förvaltningen bidrar också till den budgeterade ökningen. Ytterligare förstärkningar inom prioriterade områden samt övriga förändringar beskrivs i nedanstående tabell.

FÖRÄNDRING AV ANTALET HELÅRSARBETEN (närvaro- och frånvarotid, exkl. extratid)	BU 2015	BU 2016	BU 2017	BU 2018	BU 2019
Totalt antal helårsarbeten	**891**	**927**	**927**	**927**	**927**
Personalförändringar genomförda 2015 ger ett ingångsvärde per den 1/10: 876 helårsarbeten	-15				
Inrättande av en ny enhet för social hållbarhet (2015)	1				
Inrättande av ett nytt funktionsområde SLL Kommunikation och press (2015)	28				
Stockholms medicinska biobank	6				
Ekonomi och ägarstyrning	4				
Strategisk säkerhet	4				
Informationssäkerhet	3				
Landstingsarkivet	5				
Övrig rekrytering	5				
	36				

Personalkostnaderna ökar med 13,1 procent i jämförelse med budget 2015, vilket bland annat beror på en löneuppräkning. Den förklarar även ökningen för planåren 2017–2019. Personalkostnadsökningen i budget 2016 är dessutom en effekt av att antalet helårsarbetare inom förvaltningen förväntas öka med 36 personer i jämförelse med budget 2015.

Övriga kostnadsslag, avskrivningar och finansnetto

Lokal- och fastighetskostnaderna ökar kraftigt mellan budget 2015 och budget 2016, vilket framför allt är en effekt av högre kostnader för fastighetsservice inom NKS Bygg. Förvaltningens kostnader för lokalhyror sjunker sammantaget mellan budget 2015 och budget 2016 med

motsvarande 23,6 miljoner kronor. Vid en jämförelse mellan årsbokslut 2014 och budget 2016 ökar lokal- och fastighetskostnaderna med cirka 145 miljoner kronor i budget.

Kostnaden för IT-programvaror och licenser beräknas öka med cirka 20,1 miljoner kronor i budget 2016. Motsvarande kostnadsslag minskar med 7,4 miljoner kronor mellan bokslut 2014 och budget 2016.

5.4.3 Produktivitet och effektivitet

Förvaltningens budget 2016 bygger på ett landstingsbidrag på 3 075,2 miljoner kronor. Det är en ökning med 5,0 procent eller 146,6 miljoner kronor i jämförelse med föregående år. Den utökade ramen i budgetbeslut 2016 är avsedd för byggnationen av Nya Karolinska Solna.

Den övriga verksamheten inom förvaltningen har fått en reducerad ram motsvarande 29,1 miljoner kronor i jämförelse med föregående år. Ramen täcker inte kostnaden för samtliga beslutade satsningar eller budgeterade kostnadsökningar inom förvaltningen. Samtidigt som de beslutade satsningarna genomförs förväntas en effektivisering av förvaltningens verksamheter i budget 2016 motsvara kostnadsökningarna, inklusive personalkostnadsökningarna. Den totala effektiviseringen i budget 2016 motsvarar cirka 38 miljoner kronor.

5.5 Balansbudget

Balansräkning Mkr	Budget 2016	Budget 2015	Bokslut 2014	Förändring Budget 2016/Budget 2015	Förändring Budget 2016/Bokslut 2014
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	20 799,8	18 294,0	13 894,4	13,7 %	49,7 %
Omsättningstillgångar	343,2	497,7	675,6	-31,0 %	-49,2 %
- varav kassa bank	*0,0*	*113,8*	*152,3*	*-100,0 %*	*-100,0 %*
SUMMA TILLGÅNGAR	**21 142,8**	**18 791,7**	**14 570,0**	12,5 %	45,1 %
EGET KAPITAL					
Eget kapital	22,3	140,3	31,7	-84,1 %	-29,7 %
Avsättningar (samt ev. minoritetsintresse)	10,7	10,9	11,2	-1,8 %	-3,6 %
SKULDER					
Långfristiga skulder	9 172,7	7 610,3	5 843,1	20,5 %	57,0 %
Kortfristiga skulder	11 937,1	11 030,2	8 684,0	8,2 %	37,5 %
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	**21 142,8**	**18 791,7**	**14 570,0**	12,5 %	45,1 %

Jämförelse budget 2016 med budget 2015
Anläggningstillgångarna ökar mellan budget 2016 och budget 2015, vilket i huvudsak är en följd av de fortsatta investeringarna i den pågående nybyggnationen av Nya Karolinska Solna. I värdet ingår ett upparbetat byggvärde enligt OPS-avtalet, räntekostnader motsvarande kreditivränta samt indirekta byggkostnader.

Omsättningstillgångarnas förändring förklaras i huvudsak av att de likvida medlen minskar till följd av strategiska utrustningsinvesteringar.

Förändringen av det egna kapitalet hänförs till förändringen i det balanserade resultatet.

Beloppet under avsättningar kommer från ett domslut år 2005. Utbetalningar sker månadsvis och beräknas fortgå till och med år 2044.

De långfristiga skulderna ökar planenligt då skulden mot projektbolaget byggs upp successivt efter hand som byggnationen av Nya Karolinska Solna fortlöper. Dessutom påverkar tillkommande strategiska utrustningsinvesteringar som budgeteras inom landstingsstyrelsens förvaltning.

De kortfristiga skuldernas ökning består i huvudsak av en ökad OPS-kredit till följd av de pågående nyinvesteringarna inom NKS Bygg.

Jämförelse budget 2016 med bokslut 2014
Anläggningstillgångarnas ökade värde mellan budget 2016 och årsbokslut 2014 förklaras främst av den pågående nybyggnationen av Nya Karolinska Solna. Under 2016 förväntas värdet av pågående nybyggnation-OPS fortsätta öka enligt plan.

Omsättningstillgångarnas förändring förklaras i huvudsak av att de likvida medlen minskar till följd av strategiska utrustningsinvesteringar.

Förändringen av de långfristiga skulderna avser i huvudsak Nya Karolinska Solna, men även de strategiska fastighetsinvesteringarna som budgeteras inom landstingsstyrelsens förvaltning påverkar utvecklingen.

De kortfristiga skuldernas ökning beror främst på en checkräkningskredit och OPS-kreditiv som avser NKS Bygg.

5.6 Investeringar

Investeringar Mkr	Budget 2015	Budget 2016	Planering 2017	Planering 2018	Planering 2019	Planering 2020
NKS Bygg						
Investeringar i landstingets fastigheter						
NKS-relaterade byggutgifter	122,0	*115,1*	159,6	76,6	0,4	0,0
Tilläggsavtal mot projektbolaget	291,5	*416,0*	255,9	24,2	0,0	0,0
Pågående nybyggnation – OPS	2 885,4	*2 528,5*	1 192,1	0,0	0,0	0,0
Thorax ombyggnad	19,0	*10,0*	20,0	50,0	181,0	450,4
Lab. kvarteret, anpassning till NKS	38,5	*34,5*	1,2	0,0	0,0	0,0
ALB verksamhetsanpassning till media	15,0	*5,0*	5,0	26,0	25,0	52,0
ALB ombyggnation, verksamhetsutveckling	0,0	*10,0*	10,0	50,0	230,0	0,0
Summa investeringar i landstingets fastigheter	**3 371,4**	***3 119,1***	**1 643,8**	**226,8**	**436,4**	**502,4**
Utrustningsinvesteringar						
Information Kommunikation Teknik	261,8	*219,1*	196,9	40,0	0,0	0,0
Medicinteknisk utrustning	562,4	*751,1*	641,7	493,4	0,0	0,0
Utrustning/inredning U2 plan 5–10, radiofarmlab	13,0	*83,0*	20,0	0,0	0,0	0,0
Utrustning/inredning Behandlingshuset	7,0	*43,0*	34,0	1,5	0,0	0,0
Inredning	10,6	*97,7*	44,2	0,0	0,0	0,0
Ospecificerade objekt <100 mkr	80,3	*80,1*	80,0	0,0	0,0	0,0
Summa utrustningsinvesteringar	**935,1**	***1 274,0***	**1 016,8**	**534,9**	**0,0**	**0,0**

Investeringar Mkr	Budget 2015	Budget 2016	Planering 2017	Planering 2018	Planering 2019	Planering 2020
Övriga investeringar LSF						
Strategisk utrustning vård						
Utrustning till ny- och ombyggnation Södertälje sjukhus	50,0	*75,0*	135,0	36,8	0,0	0,0
Utrustning ny- o ombyggnation Danderyds sjukhus	0,0	*107,2*	472,8	155,2	12,0	0,0
Utrustning ny byggnad västläge – behandlingsbyggnad, SÖS	0,0	*11,5*	151,3	380,0	162,4	0,0
Utrustning nybyggnad psykiatrisk vård S:t Göran	0,0	*0,0*	0,0	0,8	0,8	22,4
Utrustning ny- och ombyggnad, op. och röntgen Huddinge	0,0	*40,0*	212,0	388,0	132,0	0,0
Utrustning vårdavd., entré Dalens sjukhus	0,0	*0,0*	0,0	0,0	0,0	0,0
Ospecificerade objekt <100 mkr, beslutat	0,0	*0,0*	1,6	0,0	0,0	0,0
Ospecificerade objekt <100 mkr, inriktningsbeslut	0,0	*88,1*	100,2	136,6	100,3	122,2
Summa strategisk utrustning vård	**50,0**	***321,8***	**1 072,9**	**1 097,4**	**407,5**	**144,6**
Övriga investeringar						
IT-investeringar	74,0	*98,0*	80,0	73,0	76,0	67,9
Landstingsarkivet långtids informationsförvaltning	0,5	*0,5*	0,7	0,5	0,5	0,8
LSF Service utrustningsinvesteringar	2,0	*2,2*	1,5	0,3	6,4	4,0
Stockholms Medicinska Biobank	0,0	*21,0*	16,5	2,0	0,0	0,0
Oförutsett	0,0	*9,0*	13,4	28,0	5,5	0,0
Vårdinformatiksystem, 3 Regioner	0,0	*0,0*	1 000,0	1 000,0	1 000,0	0,0
Berga naturbruksgymnasium	1,0	*1,0*	1,0	1,0	1,0	1,0
Summa övriga investeringar LSF	**77,5**	***131,7***	**1 113,1**	**1 104,8**	**1 089,4**	**73,7**
Totalt investeringar	**4 434,0**	**4 846,6**	**4 846,6**	**2 963,9**	**1 933,3**	**720,7**

De dominerande investeringarna i budget 2016 för landstingsstyrelsens förvaltning avser uppförandet av Nya Karolinska Solna.

I juni 2016 överlämnas den första sjukhusfasen i projektet Nya Karolinska Solna till landstinget, tätt följd av garaget under torget i juli och forskningshuset i september. Investeringarna för tilläggsavtalen kommer att vara tämligen höga under åren 2016 och 2017, framför allt beroende på avtalet om en påbyggnad av behandlingshuset med bland annat 80 tillkommande vårdplatser.

Ett större antal nya ändringsförfrågningar har inkommit för bedömning och beräkning av investeringsbelopp. Flera av dessa är till stor del kopplade till byggnadspåverkande utrustningsinvesteringar. I de fall ändringarna leder till tilläggsavtal får investeringen hänskjutas till 2017 års budgetprocess.

Investeringar för ombyggnad och anpassning av thorax, laboratoriet och Astrid Lindgrens barnsjukhus har en oförändrad investeringsram, men förskjuts något framåt i tiden i jämförelse med den ursprungliga planen.

Utrustningsinvesteringarna beräknas hålla den fastställda totalramen, men periodiseringen mellan åren gör att respektive budget och planår kan avvika från respektive budgetårs beslutade investeringsbelopp. Totalt över tid ska investeringarna i utrustning inte överstiga den beslutade totalramen på 4,3 miljarder kronor.

Enligt fullmäktigebeslut i budget 2015 har landstingsstyrelsen fått i uppdrag att styra, leda och samordna samtliga utrustningsinvesteringar som är kopplade till de strategiska fastighetsinvesteringarna. Som ett resultat av detta ligger budget för de strategiska utrustningsinvesteringarna i landstingsstyrelsens förvaltnings investeringsbudget. Utgiften kommer dock att redovisas direkt på respektive sjukhus.

De strategiska investeringsprojekten på akutsjukhusen har i och med genomförandebeslut ett ökat fokus på att integrera utrustningsinvesteringarna i programarbetet. Arbetet har än så länge inte kommit så långt på sjukhusen, men ett intensivt arbete pågår för att klara färdigställandetiderna.

De övriga investeringarna inom förvaltningen består i huvudsak av investeringar inom IT. SLL IT indikerar ett behov av att utöka ramen för investeringar inom framför allt området server och lagring. Den lämnade investeringsbudgeten är dock i enlighet med den tilldelade investeringsramen och budgeten för IT-investeringar ligger på 98 miljoner kronor år 2016.

Stockholms medicinska biobank budgeterar investeringar i autofrysar och övrig laboratorieutrustning på motsvarande 21,0 miljoner under 2016.

5.7 Möjligheter och risker

Landstingsstyrelsens förvaltning har under en följd av år arbetat med fokus på kostnadskontroll. I budget 2016 har förvaltningen, exklusive NKS Bygg, fått en minskad landstingsbidragsram jämfört med år 2015. I syfte att hantera den reducerade ramen och säkerställa finansiering till förvaltningens utpekade uppdrag och satsningar, har varje funktionsområde arbetat med en sammanställning av kostnader och resursbehov som kopplad till det egna uppdraget. Sammanställningarna har legat till grund för en prioritering och omfördelning av landstingsbidraget inom förvaltningen. Samtliga verksamheter har i uppdrag att effektivisera det egna ansvarsområdet så att de förväntade

kostnadsökningarna ryms inom den tilldelade landstingsbidragsramen. Detta har lett till att utrymmet för att täcka kostnader utöver personal har minskat inom vissa verksamheter. På sikt kan det leda till svårigheter att genomföra planerad verksamhet och leva upp till ställda förväntningar.

Landstinget står inför en unik situation när den första delen i att sjösätta Framtidsplan för hälso- och sjukvården inleds 2016 i och med driftsättningen av den första sjukhusfasen på Nya karolinska Solna. Verksamhet ska in i nya lokaler med ny utrustning och med nya strukturer och dessutom ska delar av verksamheten flyttas ut till andra akutsjukhus. Detta kommer att innebära stora påfrestningar på samtliga aktörer och kostnaderna kan bli högre än budgeterat. En reservpost på 64,3 miljoner kronor ingår därför i NKS Byggs resultatbudget.

I SLL IT:s resultatbudget antas att SLL IT kommer att öka sin försäljning som ett resultat av volymförändringar, ett förändrat innehåll i tjänsterna eller i erbjudandet av nya tjänster. Dessutom bygger intäktsbudgeten på ett antagande om att SLL IT blir en stor leverantör av IT-tjänster till Nya Karolinska Solna från och med 2016. I de fall avtal inte har tecknats kan den budgeterade försäljningen av IT-tjänster påverkas av framtida överenskommelser.

6. Övrigt

Denna budget för 2016 och planår 2017–2019 behandlas i landstingsstyrelsen den 1 december 2015.

Bilagor:
- Bilaga 1: LSF Bidrag m.m. budget 2016
- Bilaga 2: Uppdrag i budget 2016

Bidrag och avgifter med mera			
tkr	**Budget 2015**	**Budget 2016**	**Förändring Budget 2015/ Budget 2014**
Förbunds-,service-, och medlemsavgift			
Sveriges kommuner och landsting	47 655	47 655	*0*
	47 655	**47 655**	***0***
Bidrag till handikapporganisationer			
Handikapporg	54 199	57 000	*2 801*
Insatser aktivering/rehab och rehabkurser/folkhög	4 700	1 899	*-2 801*
Summa	**58 899**	**58 899**	***0***
Bidrag till stiftelser och föreningar			
SLL Innovation (Södertälje sjukhus)	3 000	0	*-3 000*
SLL Innovation (Danderyds sjukhus)	8 000	9 000	*1 000*
Stockholm Innovation & Growth	5 000	5 000	*0*
KI Science Park	3 900	2 000	*-1 900*
Vetenskapsstaden	1 300	1 500	*200*
Summa	**21 200**	**17 500**	***-3 700***
Delsumma förbundsavgift, bidrag till handikapporg, stiftelser etc	***127 754***	***124 054***	***-3 700***
Riktade medel till forskningscentrum m.m.	**92 900**	**92 900**	***0***
Politiskt knutna kostnader			
Mandatstöd	72 848	69 136	*-3 712*
Summa	**72 848**	**69 136**	***-3 712***
TOTALT exkl. forskningsbidrag	**200 602**	**193 190**	***-7 412***

Pågående uppdrag
Budget 2016

Bilaga 2

LS-nummer	Ärende	Ansvar /Annan nämnd	Ursprunglig ärenderubrik
1205-0732	Sammanfattning av arbetet att uppnå visionen för måltidssituationen	Landstingsdirektörens stab	
1305-0647	Fortsatt genomförande av landstingets IT-strategi	Landstingsdirektörens stab	
1306-0874	Uppdra åt landstingsdirektören att återkomma med förslag till finansiering, sätta upp kriterier för de sökbara medlen samt följa upp satsningen på arbetsmiljön och återrapportera resultatet	SLL Personal och utbildning	
1306-0875	Uppdrag åt nämnder, styrelser och bolag inom Stockholms läns landsting att utarbeta styrdokument för informationssäkerhet i enlighet med landstingsstyrelsens riktlinjer för informationssäkerhet	Direktör Strategisk IT i SLL	
1310-1308	uppdra till landstingsdirektören att teckna avtal med antagen anbudsgivare	SLL Juridik och upphandling	Tilldelningsbeslut för strålbehandlingsutrustning till Nya Karolinska Solna (NKS) och Karolinska Universitetssjukhuset
1401-0077	Tilldelning avseende upphandlingav drift och förvaltning IT-system	SLL Juridik och upphandling	
1403-0369	Uppdrag åt landstingsdirektören att inrätta ett funktionsområde inom landstingsstyrelsens förvaltning för att styra och samordna IT för vården	Direktör Strategisk IT i SLL	
1403-0370	Uppdrag åt LD att närmare utreda och precisera arbetet för att styra och samordna IT för vården samt analysera konsekvenser och tydliggöra ansvar och befogenheter för övriga som ansvarar för IT-arbete i SLL och återkomma med förslag till samordning	Direktör Strategisk IT i SLL	Ytterligare samordning av landstingets IT-verksamhet
1403-0371	Uppdrag till LD att återkomma med förslag till reviderad finansieringsmodell för IT i landstinget	Direktör Strategisk IT i SLL	Ytterligare samordning av landstingets IT-verksamhet

LS-nummer	Ärende	Ansvar /Annan nämnd	Ursprunglig ärenderubrik
	uppdra åt trafiknämnden att senarelägga genomförandet av samman-bindningen av Spårväg city mellan linje 7 och Lidingöbanan i Ropsten till efter år 2019 samt att utreda möjligheterna till etappvis trafikstart till Frihamnen och vid tillräckligt stor redovisad nytta lämna förslag på beslut avseende en sådan lösning med trafikstart före år 2019	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019
	uppdra åt trafiknämnden att utreda förutsättningar och kostnader för införande av helautomatisk drift på tunnelbanans röda linje samt eventuella konsekvenser som detta kan medföra	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019
	uppdrag att fatta genomförandebeslut för de investeringsobjekt som anges i bilaga 21.7 Beslutsbilaga specificerade investeringar	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019
	uppdrag att fatta inriktningsbeslut för de investeringsobjekt som anges i bilaga 21.7 Beslutsbilaga specificerade investeringar	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019
	uppdrag att i underlag till investeringsbeslut införa specifika driftskostnadskalkyler som beskriver ekonomiska konsekvenser för berörda verksamheter i form av tillkommande hyres- och kapitalkostnader, reducerade kostnader i sam-band med effektivare flöden och förändrade arbetsprocesser samt investe-ringens påverkan på löpande driftskostnader	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019
1404-0458	Reviderat handikapprogram Mer än bara trösklar 2016-2020	SLL Juridik och upphandling	
1404-0470	Upphandling av Digital mediadistribution till Nya Karolinska Solna (NKS)	SLL Juridik och upphandling	
1406-0751	Risk- och sårbarhetsanalys 2015	SLL Säkerhet och beredskap	

LS-nummer	Ärende	Ansvar /Annan nämnd	Ursprunglig ärenderubrik
1407-0848	Uppdrag åt landstingsdirektören att återkomma till landstingsstyrelsen med förslag på hur fortsatt ändamålsenliga mötesplatser för långsiktig samverkan kan åstadkommas i enlighet med överenskommelsen	SLL Personal och utbildning	
1407-0877	Revidering av riktlinjer för säkerhet inom Stockholms läns landsting	SLL Säkerhet och beredskap	
1408-0920	Upphandling av förvaltare till Berga Naturbruksgymnasium	Biträdande förvaltningschef	
1412-1445	Uppdra åt landstingsdirektören att underteckna omställningsavtalen	Landstingsdirektörens stab	Omställningsavtal med akutsjukhusen
1412-1457	uppdrag åt landstingsdirektören att organisera en central kriskommunikations-funktion samt att genomföra planering och utveckling enligt den nya kriskommunikationsplanen	Landstingsdirektörens stab	Kriskommunikationsplan för Stockholms läns landsting
	uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta förslag till en koncerngemensam standard för godsspårning från producent till patient i enlighet med landstingsdirektörens kompletterande planeringsunderlag	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
	uppdra till LS att se över ambitionsnivåer avseende beslutade och planerade investeringar så att investeringsramen för perioden 2017 – 2020 inte överskrids	SLL Styrning och ekonomi	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
	uppdra åt LS att ansvara för samordning av anskaffning och uppföljning av medicinteknisk utrustning och urrustning fö rinformations- och kommunikationsteknologi för landstingets samlade behov	SLL Juridik och upphandling	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
	uppdra åt LS att stärka kontrollen och uppföljningen av de ospecificerade investeringsobjekten på mindre än 100 milj kr	SLL Styrning och ekonomi	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
2015-0079	Uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att ta fram en ny gemensam avsiktsförklaring med Södersjukhuset med anledning av förändring av sjukhusets uppdrag	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019

LS-nummer	Ärende	Ansvar /Annan nämnd	Ursprunglig ärenderubrik
2015-0079	Uppdrag i budget 2015 åt hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda förändringar i Södersjukhusets uppdrag i enlighet med de målsättningar, förutsättningar och behov som beskrivs i Framtidsplan för hälso- och sjukvården samt att ta fram en ny gemensam avsiktsförklaring med Södersjukhuset med anledning av förändring av sjukhusets uppdrag	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019
2015-0082	Uppdrag i budget 2015 åt landstingsstyrelsen att utreda möjligheterna att sälja något eller några av de mindre landstingsägda sjukhusens fastigheter, som redovisas i Framtidsplanen tredje steget i genomförandet i enlighet med LS 1409-1068	SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019
2015-0083	Uppdrag i budget 2015 åt landstingsstyrelsen att genomföra en uppföljning av regionens utveckling med utgångspunkt i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2010	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019
2015-0084	Uppdrag i budget 2015 åt landstingsstyrelsen att föreslå en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen som ska ersätta den nu gällande regionala utvecklingsplanen, RUFS 2010	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019
2015-0936	uppdra åt tillväxt- och regionplanenämnden att genomföra en uppföljning av regionens utveckling med utgångspunkt i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2010	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
2015-0091	Uppdrag i budget 2015 åt landstingsstyrelsen att utarbeta en övergripande plan för hållbar energianvändning	SLL Miljö	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019
2015-0093	Uppdrag i budget 2015 åt landstingsstyrelsen att göra översyn av policy och riktlinjer för säkerhet inom Stockholms läns landsting och vid behov återkomma med förslag på förbättring	SLL Säkerhet och beredskap	

LS-nummer	Ärende	Ansvar /Annan nämnd	Ursprunglig ärenderubrik
2015-0099	Uppdrag i budget 2015 åt trafiknämnden att inkomma med underlag för genomförandebeslut avseende ny bussdepå i Ekerö kommun	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019
2015-0192	FoUU-budget 2016	SLL Forskning och innovation	
2015-0328	uppdra åt landstingsstyrelsen att anmäla slutlig budget 2016 till landstingsfullmäktige vid fullmäktgiesammanträdet den 15 dec 2015	SLL Styrning och ekonomi	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016 och Anmälan av slutlig budget 2016 för Stockholms läns landsting
2015-0328	uppdra åt nämnder, styrelser och bolagsstyrelser att senast 30 okt 2015 överlämna behandlad slutlig budget till landstingstyrelsen i enlighet med anvisningar som landstingsdirektören utfärdar på landstingsstyrelsens uppdrag	SLL Styrning och ekonomi	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016 och Anmälan av slutlig budget 2016 för Stockholms läns landsting
2015-0328	uppdra åt nämnder, styrelser och bolagsstyrelser att utforma sina respektive slutliga budgetar i enlighet med vad budget 2016 medger	SLL Styrning och ekonomi	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016 och Anmälan av slutlig budget 2016 för Stockholms läns landsting
2015-0328	Anmälan av slutlig budget 2016 för Stockholms läns landsting	SLL Styrning och ekonomi	
2015-0329	Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare	SLL Juridik och upphandling	
2015-0473	Uppdrag till landstingsdirektören att ta fram ett förslag till en landstingsgemensam strategi för utveckling av chefer inom hälso- och sjukvården	SLL Personal och utbildning	Svar på skrivelse avseende utbildning för framtidens ledare i hälso- och sjukvården
2015-0512	Bidrag för intressepolitisk verksamhet till organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning i Stockholms län 2016	SLL Juridik och upphandling	
2015-0537	Reviderad åtgärdsplan för nationella minoriteter och minoritetsspråk	SLL Kommunikation	

LS-nummer	Ärende	Ansvar /Annan nämnd	Ursprunglig ärenderubrik
2015-0538	uppdra åt landstingdirektören att underteckna tilläggsavtalet gällande projektorganisation Götalandsbanan	Analys och utveckling	Avtal angående inträde i gemensam projektorganisation för Götalandsbanan
2015-0813	uppdra till landstingets nämnder och bolagsstyrelser att utarbeta lokala rutiner och arbetssätt för att implementera investeringsstrategin	SLL Styrning och ekonomi	Översyn av Investeringsstrategin och Investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning
2015-0859	Uppdrag åt landstingsdirektören att under år 2016 återkomma med handlingsplan för jämställdhet, jämlikhet och mångfald i enlighet med CEMR för åren 2016-2018 samt att se över möjligheten att även inkludera frågor om social hållbarhet i planen	SLL Personal och utbildning	
2015-0988	uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda möjligheten att uppföra en ny byggnad inom Sabbatsbergs sjukhusområde för den befintliga vården samt att utreda möjligheten att stycka av resterande del av fastigheten Sabbatsbergs sjukhus för försäljning	SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
2015-0992	uppdra åt landstingstyrelsen att utreda möjligheten att anpassa Södersjukhuset till mer ändamålsenlig storlek avseende vårdkapacitet och antal vårdplatser	SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
2015-0993	uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda möjligheten att bygga ett nytt akutsjukhus söder om Stockholm	SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
2015-0997	uppdra åt landstingsstyrelsen att genomföra en översyn av uppdelningen av beslutsfattandet inom Stockholmsregionen samt utreda konsekvenserna av en regionbildning för Stockholms läns landsting	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
2015-1000	uppdrag åt landstingsstyrelsen att avskaffa förmånsbilar inom Stockholms läns landsting	SLL Personal och utbildning	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
2015-1012	Modell för samverkan mellan Stockholms läns landsting och organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning i Stockholms län	SLL Juridik och upphandling	
2015-1033	Slutlig budget 2016 för landstingsstyrelsens förvaltning	SLL Styrning och ekonomi	

LS-nummer	Ärende	Ansvar /Annan nämnd	Ursprunglig ärenderubrik
2015-1057	Slutlig budget 2016 för Koncernfinansiering	SLL Styrning och ekonomi	
2015-1062	uppdra till landstingsdirektören att genomföra en extern utvärdering av NKS-projektet med fokus på parternas fullgörande av åtaganden enligt OPS-avtalet samt kostnadskontroll.	SLL Styrning och ekonomi	Skrivelse av Socialdemokraterna, Miljöpartiet de Gröna och Vänsterpartiet - Begäran om extern revision av OPS-avtalet och upphandlingen av Nya Karolinska Solna (NKS) Ärendet borttaget. NKS är på gång.
2015-1069	Budget 2016 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling samt plan för verksamhet och ekonomi 2016 samt plan för ekonomi 2017-2018	SLL Styrning och ekonomi	
2015-1112	Utlysning av projektmedel för uppbyggnad av fysiska lärandemiljöer för studerande inom geriatrik, psykiatrisk vård och primärvård 2014-2016	SLL Personal och utbildning	
2015-1114	Slutlig budget 2016 för Skadekonto	SLL Styrning och ekonomi	
2015-1139	Omklassificering av fastighet	Landstingsdirektörens stab	
2015-1181	Samverkansavtal mellan AB SLL Internfinans och Stockholms läns landsting för år 2016	Landstingsdirektörens stab	
2015-1182	Årsbokslut 2015 för Stockholms läns landsting - årsredovisning	SLL Styrning och ekonomi	
2015-1192	att uppdra åt landstingsdirektören att snarast återkomma med förslag till inrättande av en arbetsgrupp med representanter från Stockholms läns landsting samt kommunerna i Stockholms län för att skapa förutsättningar för en ökad delaktighet och insyn i dialogen mellan Stockholms län och indelningskommittén.	Landstingsdirektörens stab	Kontaktpersoner för arbetet med ny regional indelning
2015-1195	Internkontrollplan för år 2016 för landstingsstyrelsens förvaltning	Biträdande förvaltningschef	
	Uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda förutsättningarna för införande av en mobil röntgen i Stockholm	Landstingsdirektörens stab	
	uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden att utvärdera verksamheten på centrum för endometrios på Karolinska Huddinge	Landstingsdirektörens stab	

LS-nummer	Ärende	Ansvar /Annan nämnd	Ursprunglig ärenderubrik
	Uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden om tillgängliggörande av information på flera språk om abortmöjligheter i Stockholms län	Landstingsdirektörens stab	
	uppdrag åt landstingsdirektören att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordning	Landstingsdirektörens stab	Översyn av Investeringsstrategin och Investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning
	uppdra åt HSN att utreda möjligheten att införa en avgift för ambulanstransport i Stockholms län (för genomförande 2017 eller ht 2016)	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
	uppdra åt Stockholms läns sjukvårdsområde att genomföra upphandling för resterande ytor som kräver hyresgästanpassningar enligt LOU vid Torsplan 2 om ca 4700 kvm lokalarea för SLSOs vårdlokaler i enlighet med landstingsdirektörens kompletterande planeringsunderlag	SLL Juridik och upphandling	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
	uppdra åt trafiknämnden att hemställa hos regeringen om att höja tilläggsavgifterna för den som fuskar i kollektivtrafiken	Landstingsdirektörens stab	Mål och budget för år 2016 och plan för åren 2017-2018 samt investeringsbudget för år 2016
	uppdra åt landstingsdirektören att initiera ytterligare riktade insatser för att stödja förvaltningar och verksamheter i arbetet med att nå en ekonomi i balans samt i etablerandet av en långsiktigt hållbar kostnadsökningstakt.	SLL Styrning och ekonomi	Tertialrapport 2015 för Stockholms läns landsting
	att inbetala 20 procent av förbundets fasta kostnader för preliminär budget per den 5 januari 2016 enligt bilaga till landstingsdirektörens tjänsteutlåtande	Landstingsdirektörens stab	Bildande av kommunalförbund för svenskt ambulansflyg
	att inbetala andelskapitalet per den 5 januari 2016 i enlighet med bilaga till landstingsdirektörens tjänsteutlåtande	Landstingsdirektörens stab	Bildande av kommunalförbund för svenskt ambulansflyg
	att uppdra åt landstingsdirektören att implementera en central teknisk lösning för att upptäcka avvikelser och potentiella hot i landstingets nätverk och kritiska IT-system enligt med tillförordnade landstingsdirektörens tjänsteutlåtande	Landstingsdirektörens stab	Utredning av central teknisk lösning för att upptäcka avvikelser och potentiella hot i landstingets nätverk och kritiska IT-system

LS-nummer	Ärende	Ansvar /Annan nämnd	Ursprunglig ärenderubrik
	att uppdra åt landstingsdirektören att underteckna licensavtalet mellan Stockholms läns landsting och Karolinska Institutet Holding AB	Landstingsdirektörens stab	Licensavtal avseende mjukvara för utveckling av tjänster för e-hälsa och e-sjukvård
	uppdra till landstingets ombud på bolagsstämma för Almi Företagspartner Stockholm Sörmland AB att rösta för att ägaranvisningar fastställs.	Landstingsdirektörens stab	Ägaranvisningar Almi Företagspartner Stockholm Sörmland
	uppdra åt landstingsdirektören att ta initiativ till att omställningsavtal utarbetas med Tio Hundra AB	Landstingsdirektörens stab	Omställningsavtal med akutsjukhusen
	Handlingsplan till CEMR revidering	SLL Personal och utbildning	
	Ägardirektiv kollektivtrafik-fastigheter	SLL Juridik och upphandling	
2015-0090	Uppdrag i budget 2015 åt landstingsstyrelsen att utarbeta en handlingsplan för hållbar IT inom vård för åren 2016–2018	SLL Miljö	Mål och budget för år 2015 och plan för åren 2016-2017 samt investeringsbudget för år 2015 och inriktningsnivåer för planåren 2016-2019